

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav společenských věd a práva

Vztah mezi znalostmi legislativy upravující problematiku plastových odpadů
a trendů vybraných firem a jejich přístupu k plastovým odpadům v praxi

Relation between the legislative knowledge concerning the plastic waste and
an approach of the selected enterprises to this issue in practice.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Marie Němcová

Vedoucí práce: PhDr. Dana Bernardová, Ph.D.

Olomouc 2021

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen zdroje uvedené v seznamu literatury a použitých zdrojů.

Tištěná verze textu práce je shodná s textem práce na CD nosiči a elektronickou verzí vloženou do studijního systému IS/STAG.

V Dubu nad Moravou dne 31. 3. 2021

Bc. Marie Němcová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji své vedoucí PhDr. Daně Bernardové, Ph.D. a svému internímu konzultantovi Mgr. Martinovi Finkovi za odborné vedení práce, za cenné rady a čas, který mi věnovali v průběhu zpracování této diplomové práce.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat nejen pracovníkům firem za ochotu a poskytnutí cenných informací, ale také mé rodině a příteli za trpělivost a podporu v průběhu mého působení na vysoké škole.

Moravská vysoká škola Olomouc
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Marie Němcová**
Osobní číslo: **M19014**
Studijní program: **N0413P050002 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management malých a středních podniků**
Téma práce: **Vztah mezi znalostmi legislativy upravující problematiku plastových odpadů a přístupu vybraných firem k dané problematice v praxi.**
Zadávací katedra: **Ústav společenských věd a práva**

Zásady pro vypracování

Práce bude vypracována dle následující rámcové osnovy:

1. Název práce
2. Vymezení řešené problematiky
3. Shrnutí dosavadního stavu řešení či poznání:
 - Výzkumný problém
 - Výzkumná otázka/y
 - Hypotézy
4. Cíl práce
5. Pracovní postup, plánované metody
6. Výstupy
7. Předpokládané využití výsledků

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

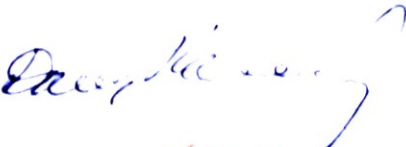
Seznam doporučené literatury:

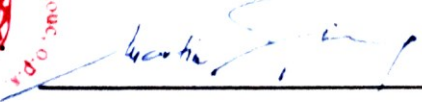
Stahel, W.R.(2019). *The Circular Economy: A User's Guide*. Routledge
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY (2001): *Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů*
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY (2001): *Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech a o změně některých dalších zákonů (zákon o obalech)*
Pokorná, D. (2012). *Koncept společenské odpovědnosti: obsah, podstata, rozsah*. Olomouc. Univerzita Palackého
Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství (2018). Štrasburk: Evropská komise. Dostupné z: https://eurlex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2df5d1d2-fac7-11e7-b8f5-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF

Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Dana BERNARDOVÁ, Ph.D.**
Ústav společenských věd a práva

Datum zadání diplomové práce: **24. dubna 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

Podpis studenta: Datum: **11.1.2021**

Podpis vedoucího práce: Datum: **11.1.2021**

Mgr. Irena KOVAČIČINOVÁ
prorektorka
Mgr. Martin FINK
manažer ústavy

V Olomouci dne 19. ledna 2021

Obsah

Úvod	8
Metodická část.....	9
Teoretická část	10
1 Legislativa týkající se plastového hospodářství v České republice a Evropské unii.....	10
1.1 Zákon č. 541/2020 Sb. Zákon o odpadech	10
1.2 Zákon č. 477/2001 Sb. Zákon o obalech a o změně některých zákonů.....	18
1.3 Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství.....	25
1.4 Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů.....	35
2 Cirkulární ekonomika	37
2.1 Možnosti a trendy cirkulární ekonomiky	44
3 Kazuistika – příklady dobré praxe	48
4 Produkce, využití a odstranění odpadů v České republice.....	51
Praktická část	55
5 Firma A.....	55
5.1 Dotazování ve firmě A.....	55
6 Firma B	59
6.1 Dotazování ve firmě B	59
7 Firma C	63
7.1 Dotazování ve firmě C	63
8 Firma D.....	66
8.1 Dotazování ve firmě D.....	66
9 Sumarizace výsledků z výzkumu.....	70

Závěr	71
Seznam použité literatury.....	72
Seznam použitých obrázků, tabulek a grafů	75
Seznam příloh.....	76
Přílohy	77
ANOTACE	80

Úvod

Na Zákon č. 541/2020 Sb. Zákon o odpadech, dříve Zákon č. 185/2001 Sb. a Zákon č. 477/2001 Sb. Zákon o obalech a o změně některých zákonů je v posledních letech kladen velký důraz, z důvodu stále se zhoršujícího životního prostředí, především v důsledku rapidního nárůstu plastových odpadů. Je velice důležité, aby lidé a firmy znali tyto dva zákony a řídili se podle nich. Realita je ovšem jiná a spousta firem buď nemá znalost těchto zákonů, tudíž se dle nich neřídí, nebo firmy mají znalosti těchto zákonů, avšak se podle nich také neřídí. Kdyby všichni tyto zákony znali a řídili se jimi, nikdy by nevznikl tak obrovský problém s tříděním odpadů, jak je tomu v současnosti.

Téma jsem si zvolila, jelikož mě zajímá problematika odpadů v současné době. Teoretická část je zaměřena na legislativu týkající se plastového hospodářství, jak v České republice, tak v Evropské unii. Zmíněna je také cirkulární ekonomika i možné nové trendy či možnosti. Problematika odpadů je v textu ilustrována také několika příklady dopadů na životní prostředí související s netříděním odpadů. Závěr teoretické části je věnován statistice produkce, využití a odstranění odpadů v České republice.

Praktická část je věnována výzkumu několika firem, které se potýkají s plastovými odpady, tj. především zjišťování, zda tyto firmy znají legislativu a trendy související s plastovými odpady a zda se podle nich řídí.

Cílem práce je posoudit, jakým způsobem přistupují vybrané organizace k problematice třídění plastů v návaznosti na platnou legislativu upravující tuto oblast.

Metodická část

Zvolené metody byly zvoleny v souladu s cílem práce. Na základě rešerše primárních a sekundárních zdrojů provedené v teoretické části byly stanoveny následující výzkumné otázky:

1. Jakým způsobem organizace třídí plastový odpad?
2. Jaká je znalost legislativy související s problematikou plastového odpadu v organizacích?
3. Aplikují zvolené organizace nějaké přístupy (nové trendy, interní směrnice, ...) k problematice plastových odpadů nad rámec platné legislativy?

V návaznosti na výzkumné otázky byly formulovány následující hypotézy:

H1: Znalost legislativy má pozitivní dopad na třídění odpadu.

H2: Mezi znalostí legislativy a aplikací nových přístupů k problematice plastových odpadů nad rámec platné legislativy je pozitivní vztah.

Pro praktickou část práce byla zvolena kvantitativní metoda sběru dat, konkrétně polostrukturovaný dotazník. Některé položky dotazníku pak byly v duchu triangulace verifikovány pomocí analýzy dokumentů.

Výraz „nové přístupy“ formulovaný v hypotéze číslo 2 byl v dotazníku operacionalizován v položkách 8; 9; 13; 14; 15.

Výběrový soubor, který čítal čtyři organizace, vznikl jako výsledek nepravděpodobnostního, účelového výběru. Z výše uvedeného prakticky vyplývá jakákoli nemožnost generalizace, čehož jsem si plně vědoma. Na druhé straně lze výsledky výzkumu považovat za pilotní šetření, respektive předvýzkum, a jako takový má svou hodnotu.

Teoretická část

Teoretická část je složena ze čtyř kapitol. První kapitola obsahuje legislativu týkající se plastového hospodářství v České republice a Evropské unii. Cirkulární ekonomika spolu s možnostmi a trendy je popsána v druhé kapitole. Ve třetí kapitole jsou uvedeny dopady na životní prostředí. Čtvrtá kapitola zahrnuje produkci, využití a odstranění odpadů v České republice.

1 Legislativa týkající se plastového hospodářství v České republice a Evropské unii

1.1 Zákon č. 541/2020 Sb. Zákon o odpadech

Zákon o odpadech a o změně některých zákonů upravoval Zákon č. 185/2001 Sb. Tento zákon byl platný od 14. 6. 2001 a účinný od 1. 1. 2002. Tento zákon byl zrušen k 1. 1. 2021 a nahrazuje ho Zákon č. 541/2020 Sb. Informace ze Zákona jsem čerpala v roce 2020 i 2021, to znamená, že uvedu v krátkém odstavci, ke kterým změnám došlo.¹

Zákon č. 541/2020 Sb. vešel v platnost 23. 12. 2020 a účinným se stal od 1. 1. 2021. Od roku 2021 se Zákon v mnoha věcech podstatně změnil.

První změnou je obsah, ze kterého se Zákon skládá. Nový obsah je podstatně kratší a srozumitelnější. V části první se změnilo základní ustanovení § 1, je rozšířeno o jeden odstavec. Změnil se také dřívější § 3 upravující pojem odpad. Nyní je pojem odpad upraven v § 4.

Z části druhé se přesunul odstavec upravující zařazování odpadů do první části. Nyní je uveden tento odstavec pod § 6. Hierarchie způsobů nakládání s odpady dříve patřila do části druhé a tento odstavec byl upravován paragrafem 9a. Nyní je v první části uveden pod § 3. Předcházení vzniku odpadů a obecné povinnosti při

¹ Zákon č. 185/2001 Sb.: Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů. *Zákony pro lidi: Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů* [online]. Zlín: AION CS, 2010 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185>

nakládání s odpady byly dříve zařazeny v části třetí a upravoval je § 10 a § 12. Nyní se tyto odstavce nachází v části druhé a jsou upraveny dle § 12 a § 13.

Zákon č. 541/2020 Sb. Zákon o odpadech

ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ (§ 1 - § 12)

ČÁST DRUHÁ - NAKLÁDÁNÍ S ODPADY (§ 13 - § 93)

ČÁST TŘETÍ - PRŮBĚŽNÁ EVIDENCE A OHLAŠOVÁNÍ (§ 94 - § 96)

ČÁST ČTVRTÁ - PLÁNY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ (§ 97 - § 102)

ČÁST PÁTÁ - POPLATEK ZA UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKU
(§ 103 - § 115)

ČÁST ŠESTÁ - OPATŘENÍ K NÁPRAVĚ A PŘESTUPKY (§ 116 - § 125)

ČÁST SEDMÁ - VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY (§ 126 - § 150)

ČÁST OSMÁ - USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZRUŠOVACÍ
(§ 151 - § 157)

§ 158 - Zrušovací ustanovení

ČÁST DEVÁTÁ - ÚČINNOST (§ 159)

Přílohy

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Účel a předmět úpravy

(1) Účelem tohoto zákona je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zdraví lidí a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů předcházením vzniku odpadů a nakládáním s nimi v souladu s hierarchií odpadového hospodářství za současné sociální únosnosti a ekonomické přijatelnosti tak, aby bylo dosaženo cílů odpadového hospodářství stanovených v příloze č. 1 k tomuto zákonu a umožněn přechod k oběhovému hospodářství.

(2) Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje

- a) pravidla pro předcházení vzniku odpadu a pro nakládání s ním,
- b) práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství a
- c) působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

§ 4

Odpad

(1) Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.

(2) Má se za to, že osoba má úmysl zbavit se movité věci, pokud tuto věc není možné používat k původnímu účelu.

(3) Osoba má povinnost zbavit se movité věci, jestliže

- a) ji nepoužívá nebo ji není možné používat k původnímu účelu a tato věc současně ohrožuje životní prostředí,
- b) byla vyřazena nebo stažena na základě jiného právního předpisu, nebo
- c) vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem nebyla výroba nebo získání této věci, ale není vedlejším produktem podle § 8 odst. 1.

(4) V pochybnostech, zda je movitá věc odpadem, rozhoduje krajský úřad na žádost vlastníka této movité věci nebo osoby, která prokáže právní zájem, nebo z moci úřední. Žádost podle věty první nelze podat, pokud je ve vztahu k téže movité věci vedeno řízení o přestupku nebo řízení o uložení opatření k nápravě, které vede Česká inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě podezření, že osoba nenakládá s věcí v souladu s tímto zákonem, zákonem o výrobcích s ukončenou životností nebo nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006.

§ 3

Odpadové hospodářství a jeho hierarchie

(1) Odpadovým hospodářstvím se rozumí činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadu, na nakládání s odpadem, na následnou péči o místo, kde je odpad trvale uložen, zprostředkování nakládání s odpady a kontrola těchto činností.

(2) Odpadové hospodářství je založeno na hierarchii odpadového hospodářství, podle níž je prioritou předcházení vzniku odpadu, a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, včetně energetického využití, a není-li možné ani to, jeho odstranění.

(3) Výklad a použití tohoto zákona musí být v souladu s hierarchií odpadového hospodářství.

(4) Při uplatňování hierarchie odpadového hospodářství se zohlední

- a) celý životní cyklus výrobků a materiálů, zejména s ohledem na snižování vlivů nakládání s odpady na životní prostředí a zdraví lidí,
- b) zásada předběžné opatrnosti a udržitelnosti,
- c) technická proveditelnost a hospodářská udržitelnost,
- d) ochrana zdrojů, životního prostředí, zdraví lidí a hospodářské a sociální dopady a
- e) cíle, zásady a opatření Plánu odpadového hospodářství České republiky.

(5) Od hierarchie odpadového hospodářství je možné se odchýlit v případě odpadů, u nichž je to při zohlednění celkových dopadů životního cyklu výrobků a materiálů

zahrnujícího vznik odpadu a nakládání s ním vhodné s ohledem na nejlepší výsledek z hlediska ochrany životního prostředí a zdraví lidí.

§ 6

Zařazování odpadu

(1) Odpad se zařazuje do

- a) kategorie odpadu, a to jako nebezpečný odpad nebo jako ostatní odpad, a
- b) druhu odpadu vymezeného v Katalogu odpadů.

(2) Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) stanoví vyhláškou Katalog odpadů a postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů.

ČÁST DRUHÁ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

HLAVA I

VŠEOBECNÉ POVINNOSTI

§ 12

Předcházení vzniku odpadu

(1) Každý je povinen při své činnosti předcházet vzniku odpadu, omezovat jeho množství a nebezpečné vlastnosti.

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která vyrábí výrobky, je povinna zabezpečit, aby vývoj a výroba těchto výrobků omezily vznik odpadů z těchto výrobků, zejména pak nebezpečných odpadů, a pokud není možné vzniku odpadu z těchto výrobků zabránit, je povinna zabezpečit, aby bylo možné dosáhnout co nejvyšší míry využití těchto odpadů v souladu s hierarchií odpadového hospodářství.

(3) Každý může kompostovat biologicky rozložitelný materiál vznikající při jeho činnosti jako předcházení vzniku odpadu, pokud vzniklý kompost použije v rámci své činnosti nebo jej předá v souladu se zákonem o hnojivech a pokud během kompostování nedojde k ohrožení životního prostředí nebo zdraví lidí. Právnícká

nebo podnikající fyzická osoba musí řídit kompostování tak, aby byl zajištěn aerobní mikrobiální rozklad organické hmoty bez vzniku zápachu nebo emisí metanu. Kompostování biologického materiálu živočišného původu smí být prováděno pouze v zařízení splňujícím požadavky na zpracování vedlejších produktů živočišného původu. Kompost, který osoba nepoužije v rámci své činnosti nebo jej nepředá v souladu se zákonem o hnojivech, je odpadem. Jiné výstupy z kompostování jsou odpadem.

(4) Movitá věc, kterou je možné v souladu s jinými právními předpisy používat k původnímu účelu, se nestává odpadem, pokud ji tato osoba předá k opětovnému použití, a to buď přímo, nebo prostřednictvím jiné osoby.

(5) Platí, že movitá věc, kterou osoba předala na místo určené obcí a kterou je možné v souladu s jinými právními předpisy používat k původnímu účelu, se nestala odpadem, pokud byla předána k opětovnému použití.

§ 13

Obecné povinnosti při nakládání s odpady

(1) Každý je povinen

a) nakládat s odpadem pouze způsobem stanoveným tímto zákonem a jinými právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí a zdraví lidí pro daný druh a kategorii odpadu; při nakládání s odpady nesmějí být překročeny limity znečišťování stanovené jinými právními předpisy na ochranu životního prostředí a zdraví lidí,

b) nakládat s odpadem pouze v zařízení určeném pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu, s výjimkou shromažďování odpadu, přepravy odpadu, obchodování s odpadem a nakládání se vzorky odpadu,

c) soustřeďovat odpady odděleně,

d) nakládat s odpadem tak, aby jej zabezpečil před odcizením nebo únikem nebo aby nedošlo k jeho znehodnocení, které by zhoršilo možnost nakládání s daným odpadem v souladu s hierarchií odpadového hospodářství, do okamžiku, kdy jej sám

zpracuje, pokud je provozovatelem zařízení, nebo do okamžiku předání podle písmene e) a

e) odpad, který sám nezpracuje v souladu s tímto zákonem, předat, s výjimkou předání odpadu v rámci školního sběru nebo předání nezbytného množství vzorků odpadu k rozborům, zkouškám nebo analýzám pro účely vědy, výzkumu a vývoje, zjištění přijatelnosti odpadu do zařízení určeného pro nakládání s odpady, zařazení odpadu do kategorie, hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a dalším rozborům a zkouškám nezbytným pro zajištění nakládání s odpady v souladu s právními předpisy, v souladu s hierarchií odpadového hospodářství

1. přímo nebo prostřednictvím dopravce odpadu pouze do zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu nebo za podmínek podle § 16 odst. 3 do dopravního prostředku provozovatele takového zařízení,

2. obchodníkovi s odpady s povolením pro daný druh a kategorii odpadu, popřípadě dopravci odpadu určenému tímto obchodníkem, nebo

3. na místo určené obcí podle § 59 odst. 2 a 5.

(2) Převzít odpad jsou, s výjimkou převzetí nezbytného množství vzorků odpadu k rozborům, zkouškám nebo analýzám pro účely vědy, výzkumu a vývoje, k zjištění přijatelnosti odpadu do zařízení určeného pro nakládání s odpady, k zařazení odpadu do kategorie, k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a dalším rozborům a zkouškám nezbytným pro zajištění nakládání s odpady v souladu s právními předpisy, oprávněni

a) provozovatel zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu,

b) obchodník s odpady s povolením pro daný druh a kategorii odpadu,

c) obec za podmínek stanovených v § 59, nebo

d) právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení nebo vysoká škola (dále jen „škola“) za podmínek stanovených v § 20.

(3) Na jednotky požární ochrany a právnické a podnikající fyzické osoby, které jsou jinými právními předpisy určeny k řešení havárií a zdolávání požárů, se při této činnosti nevztahují povinnosti podle tohoto zákona, s výjimkou odstavce 1 písm. e).²

² Zákon č. 541/2020 Sb.: Zákon o odpadech. *Zákony pro lidi: Zákon o odpadech* [online]. Zlín: AION CS, 2021 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-541/zneni-20210101#p158_p158-1

1.2 Zákon č. 477/2001 Sb. Zákon o obalech a o změně některých zákonů

Zákon o obalech a o změně některých zákonů upravuje Zákon č. 477/2001 Sb. Tento zákon je platný od 31. 12. 2001 a účinný od 1. 1. 2002 a skládá se z následujících částí:

ČÁST PRVNÍ - ZÁKON O OBALECH (§ 1 - § 51a)

ČÁST DRUHÁ - Změna zákona o ochraně spotřebitele (§ 52)

ČÁST TŘETÍ - Změna živnostenského zákona (§ 53)

ČÁST ŠESTÁ - ÚČINNOST (§ 56)

Přechodná ustanovení

Přílohy

ČÁST PRVNÍ

ZÁKON O OBALECH

HLAVA I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Účel a předmět zákona

(1) Účelem tohoto zákona je chránit životní prostředí předcházením vzniku odpadů z obalů, a to zejména snižováním hmotnosti, objemu a škodlivosti obalů a chemických látek (dále jen "látky") v těchto obalech obsažených v souladu s právem Evropské unie. Tento zákon stanoví práva a povinnosti podnikajících právnických a fyzických osob (dále jen "osoba") a působnost správních úřadů při nakládání s obaly a uvádění obalů a balených výrobků na trh nebo do oběhu, při zpětném odběru a při využití odpadu z obalů a stanoví poplatky a ochranná opatření, opatření k nápravě a přestupky.

(2) Tento zákon se vztahuje na nakládání se všemi obaly, které jsou v České republice uváděny na trh nebo do oběhu, s výjimkou kontejnerů užívaných v silniční, železniční nebo letecké dopravě nebo při námořní nebo vnitrozemské plavbě podle

mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce mezinárodních smluv nebo ve Sbírce zákonů.

(3) Na nakládání s odpady z obalů se vztahují právní předpisy platné pro hospodaření s odpady, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(4) Tímto zákonem nejsou dotčeny další požadavky na obaly stanovené zvláštními právními předpisy.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) obalem výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy a určený k pojmutí, ochraně, manipulaci, dodávce, popřípadě prezentaci výrobku nebo výrobků určených spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, jestliže má zároveň

1. v místě nákupu tvořit prodejní jednotku pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele (dále jen "prodejní obal"),

2. v místě nákupu tvořit skupinu určitého počtu prodejních jednotek, ať již je tato skupina prodávána spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, anebo slouží pouze jako pomůcka pro umístění do regálů v místě prodeje a může být z výrobku odstraněn, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti (dále jen "skupinový obal"), nebo

3. usnadnit manipulaci s určitým množstvím prodejních jednotek nebo skupinových obalů a usnadnit jejich přepravu tak, aby se při manipulaci a přepravě zabránilo jejich fyzickému poškození (dále jen "přepravní obal"); kritéria a názorné příklady, které upřesňují pojem obal, jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto zákonu;

b) výrobkem jakákoli věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení na trh nebo do oběhu;

c) nakládáním s obaly výroba obalů, uvádění obalů nebo balených výrobků na trh nebo do oběhu, použití obalů, úprava obalů a opakované použití obalů;

- d) uvedením obalu na trh okamžik, kdy je obal, bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, v České republice poprvé úplatně nebo bezúplatně předán nebo nabídnut k předání za účelem distribuce nebo používání nebo kdy jsou k němu poprvé převedena vlastnická práva; za uvedení obalu na trh se považuje též přeshraniční přeprava obalu nebo baleného výrobku z jiného členského státu Evropské unie do České republiky nebo dovoz obalu nebo baleného výrobku, s výjimkou propuštění do celního režimu aktivního zušlechťovacího styku nebo dočasného použití v případě, že po ukončení tohoto režimu budou obaly nebo balené výrobky z České republiky vyvezeny v plném rozsahu do zahraničí;
- e) uvedením obalu do oběhu úplatné nebo bezúplatné předání obalu v České republice bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, jiné osobě za účelem distribuce nebo použití, s výjimkou uvedení obalu na trh;
- f) dovozem obalu nebo baleného výrobku propuštění ze státu, který není členem Evropské unie, na území České republiky do celního režimu volného oběhu, aktivního zušlechťovacího styku nebo dočasného použití;
- g) opakovaným použitím obalu činnost, při níž se obal, který byl navržen a určen, aby během doby své životnosti vykonal určitý minimální počet obrátek či cyklů (dále jen "opakovaně použitelný obal"), znovu plní nebo se používá k témuž účelu, pro nějž byl určen, s pomocí nebo bez pomoci dodatečných prostředků, které opětovné plnění umožňují, jako jsou zejména náhradní doplňková balení a prostředky k jejich použití;
- h) vratným obalem obal, pro který existuje zvláště pro něj vytvořený způsob vracení použitého obalu osobě, která jej uvedla do oběhu;
- i) zpětným odběrem odebírání použitých obalů od spotřebitelů na území České republiky za účelem opakovaného použití obalů nebo za účelem využití nebo odstranění odpadu z obalů,

- j) jiným konečným uživatelem podnikající fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje obaly nebo balené výrobky pro svoji podnikatelskou činnost a neuvádí je dále do oběhu,
- k) průmyslovým obalem obal určený výhradně k balení výrobku určeného výhradně pro jiného konečného uživatele,
- l) obalovým prostředkem výrobek, z něhož je obal prodejní, obal skupinový nebo obal přepravní přímo vyroben nebo který je součástí obalu sestávajícího z více částí,
- m) plastovou odnosnou taškou nákupní taška s držadly nebo bez nich poskytovaná spotřebiteli v místě prodeje výrobků, která je vyrobena z polymerů ve smyslu čl. 3 bodu 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006/33), k nimž mohou být přidány přísady nebo další látky, a které jsou schopny plnit funkci hlavní strukturní složky nákupních tašek,
- n) velmi lehkou plastovou odnosnou taškou plastová odnosná taška o tloušťce stěny do 15 mikronů, která je nezbytná z hygienických důvodů nebo je poskytována jako prodejní obal pro volně ložené potraviny v případě, že její použití pomáhá zabránit plýtvání potravinami.

HLAVA II

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI PŘI NAKLÁDÁNÍ S OBALY A ODPADY Z OBALŮ

§ 12

Využití odpadu z obalů

(1) Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna zajistit, aby odpady z obalů jí uvedených na trh nebo do oběhu byly využity v rozsahu stanoveném přílohou č. 3 k tomuto zákonu.

(2) Na osobu, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly naplněné nebezpečnými věcmi, nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými přípravky, se povinnost podle odstavce 1 vztahuje nejméně v rozsahu stanoveném v sloupci B přílohy č. 3 k tomuto zákonu.

§ 13

(1) Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly, splní povinnosti stanovené v § 10 a 12

a) samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady, nebo

b) přenesením těchto povinností na jinou osobu spolu s převedením vlastnického práva k obalu, k němuž se tyto povinnosti vztahují, za účelem jeho dalšího uvedení do oběhu, jestliže tak smlouva o převedení vlastnického práva výslovně stanoví, nebo

c) uzavřením smlouvy o zajištění plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů podle tohoto zákona s autorizovanou obalovou společností (§ 16) (dále jen "smlouva o sdruženém plnění").

(2) Jsou-li na trh nebo do oběhu uvedeny opakovaně použitelné obaly, pro které je opakované použití organizačně zajištěno způsobem podle bodu B. 1 nebo B. 2 přílohy č. 2 k tomuto zákonu, platí, že pro tyto obaly byl zajištěn zpětný odběr a využití, jestliže z těchto obalů nově uvedených na trh nebo do oběhu je opakovaně použito alespoň 55 % hmotnostních.

§ 15

Evidence

(1) Osoba, na kterou se vztahuje povinnost zapsat se do Seznamu podle § 14, je povinna

a) vést průběžně evidenci o obalech a odpadech z obalů a o způsobech nakládání s nimi,

b) ohlašovat údaje z této evidence za uplynulý kalendářní rok nejpozději do 15. února následujícího roku Ministerstvu životního prostředí prostřednictvím

integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí nebo datové schránky ministerstva určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí podle zákona o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,

c) prokázat na vyžádání Ministerstva životního prostředí nebo České inspekce životního prostředí pravdivost údajů vedených a ohlašovaných podle písmen a) a b),

d) uschovávat doklady s údaji vedenými v této evidenci a ohlašovanými z této evidence po dobu nejméně 5 let.

(2) Ministerstvo životního prostředí zajišťuje vedení souhrnné evidence údajů shromážděných podle odstavce 1 písm. b). Tato souhrnná evidence je veřejně přístupná; každý má právo do ní nahlížet, pořizovat si z ní kopie nebo výpisy.

(3) Rozsah a způsob vedení evidence a ohlašování údajů z této evidence, jakož i zjednodušené vedení evidence a ohlašování údajů z této evidence pro osoby podle § 30 odst. 3 stanoví prováděcí právní předpis.

§ 15a

(1) Osoby, které uvádějí na trh nebo do oběhu obaly, nemusí plnit povinnosti uvedené v § 10 až 15, pokud splňují podmínku, že

a) celkové množství obalů jimi uvedených na trh nebo do oběhu za kalendářní rok nepřekročí 300 kg a zároveň

b) jejich roční obrat nepřekročí 4 500 000 Kč.

(2) Osoba, která využije výjimky podle odstavce 1, je povinna zajistit splnění povinností podle § 10 až 15 neprodleně poté, co se stane zřejmým, že podmínky podle odstavce 1 nebudou v daném kalendářním roce splněny.

(3) Osoba, která užívá výjimky podle odstavce 1, je povinna na požádání prokázat splnění podmínek uvedených v odstavci 1 kontrolním orgánům uvedeným v § 31.

(4) Na osobu, která neprokáže splnění podmínek uvedených v odstavci 1 pro určité období, je nahlíženo jako na osobu, která v tomto období měla veškeré povinnosti uvedené v § 10 až 15.³

³ Zákon č. 477/2001 Sb.: Zákon o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech). *Zákony pro lidi: Zákon o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)* [online]. Zlín: AION CS, 2010 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-477>

1.3 Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2018 o evropské strategii pro plasty v oběhovém hospodářství (2018/2035(INI))

Odstavec	
A	Plast je cenný materiál, jenž je široce používán ve všech hodnotových řetězcích a který zaujímá v naší společnosti a ekonomice užitečné místo, pokud se zodpovědně využívá a pokud se s ním zodpovědně zachází
B	Způsob, jakým jsou plasty v dnešní době vyráběny, používány a likvidovány, má zničující dopad na životní prostředí, klima a hospodářství a potenciální nepříznivý vliv na zdraví lidí i zvířat - Úkolem je proto vyrábět a používat plasty odpovědným a udržitelným způsobem v zájmu omezení vznikajícího plastového odpadu a používání nebezpečných látek v plastech v případech, kdy je to možné - Výzkum a inovace v oblasti nových technologií a alternativ hrají v tomto ohledu důležitou úlohu
C	74 % občanů EU vyjadřuje znepokojení nad zdravotními dopady používání plastů a 87 % občanů uvádí, že se obávají vlivu plastů na životní prostředí
D	Je třeba využít současné politické dynamiky k přechodu na udržitelné oběhové hospodářství, pokud jde o plasty, které v souladu s hierarchií nakládání s odpady dává přednost zamezení vzniku plastového odpadu;
E	Některé členské státy již zavedly vnitrostátní legislativní opatření zakazující mikroplasty, které jsou záměrně přidávány do kosmetických výrobků
F	Evropské země v minulosti vyvážely plastový odpad, a to i do zemí, ve kterých nedostatečné systémy nakládání s odpady a recyklace způsobují škody na životním prostředí a ohrožují zdraví místních komunit, zejména zdraví zpracovatelů odpadů;
G	Plastový odpad je celosvětovým problémem a pro boj proti němu je nutná mezinárodní spolupráce EU se zavázala plnit cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, z nichž některé jsou důležité pro udržitelnou spotřebu a výrobu plastů v zájmu snížení jejich dopadů v mořích i na souši;
H	Celková roční produkce plastů dosáhla v roce 2015 objemu 322 milionů tun a podle očekávání se v příštích 20 letech zdvojnásobí
I	V EU vzniká každoročně 25,8 milionů tun plastového odpadu

J	Pouze 30 % plastového odpadu se v EU sbírá k recyklaci a pouze 6 % plastů uvedených na trh je vyrobeno z recyklovaných plastů
K	Ve velké míře se stále provádí skládkování plastového odpadu (31 %) a jeho spalování (39 %)
L	Přibližně 95 % hodnoty plastových obalových materiálů se z hospodářství vytratí, což vede ke ztrátě 70 až 105 miliard eur ročně
M	Cílem EU je recyklovat do roku 2030 55 % plastových obalů
N	Recyklace plastů je značně přínosná z hlediska klimatu, pokud jde o snižování emisí CO ₂
O	Na celém světě se 5 až 13 milionů tun plastu dostane každoročně do oceánů a podle odhadů se v dnešní době v oceánech nachází více než 150 milionů tun plastu
P	V EU skončí v mořích a oceánech každý rok 150 000 až 500 000 tun plastového odpadu
Q	Podle studií citovaných OSN bude v případě, že se neprovede žádné opatření, do roku 2050 v oceánech více plastu než ryb
R	Plasty představují 85 % odpadků na plážích a více než 80 % odpadu v mořích;
S	V části oceánů sahající od Velké tichomořské odpadkové skvrny, v níž se nachází nejméně 79 000 tun plastu pokrývajícího plochu o rozloze 1,6 milionu kilometrů čtverečních, až po nejvzdálenější oblasti Země, jako je hlubokooceánské dno a Arktida, lze nalézt prakticky každý druh plastového materiálu
T	Odpadky v moři rovněž nepříznivě ovlivňují ekonomickou činnost a lidský potravinový řetězec
U	90 % všech mořských ptáků spolkně plastové částice
V	Zatím nechápeme všechny aspekty dopadů plastového odpadu na flóru, faunu a lidské zdraví Jsou zdokumentovány katastrofické důsledky pro mořský život, kdy více než 100 milionů mořských zvířat každoročně zemře kvůli kouskům plastů v oceánu
W	Řešení boje s plasty v moři nelze oddělit od celkové strategie pro plasty Článek 48 nařízení pro kontrolu rybolovu, který stanovuje opatření na podporu vytažení ztracených lovných zařízení, je krokem správným směrem, ale má příliš omezenou oblast působnosti, jelikož členské státy mají povoleno vyjmout velkou většinu rybářských plavidel z této povinnosti a jelikož provádění požadavků na podávání zpráv je nedostačující

X	Zvažuje se čerpání finančních prostředků z Evropské územní spolupráce (EÚS) pro projekty v Jaderském moři, jako jsou nové nástroje správy a osvědčené postupy pro omezení, a pokud je to možné, odstranění ztrát rybolovných zařízení, a že se uvažuje i o tom, že by byla rybářským lodím svěřena nová úloha strážců moře
Y	Členské státy jsou signatáři Mezinárodní úmluvy o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL) a měly by usilovat o bezvýhradné provádění jejich ustanovení
Z	K tzv. „ghost fishingu“ (nechtěnému odlovu) dochází, když se do ztracených nebo opuštěných, biologicky nerozložitelných rybářských sítí, pastí a háčků zachytí nebo zapletou mořští živočichové, kteří se o ně zraní, vyhladoví a zemřou <ul style="list-style-type: none"> - Fenomén „ghost fishingu“ je způsoben ztrátou lovných zařízení a jejich ponecháním v moři - Nařízení pro kontrolu rybolovu požaduje povinné označování zařízení, oznamování a vytažení ztracených zařízení - Někteří rybáři tedy z vlastní iniciativy přivázejí zpět do přístavů ztracené sítě vytažené z moře
AA	Ačkoliv je obtížné důkladně posoudit, jak přesně se akvakultura podílí na odpadu v moři, odhaduje se, že 80 % mořského odpadu tvoří plasty a mikroplasty a že přibližně 20 % a 40 % tohoto plastového odpadu v moři částečně souvisí s lidskou činností na moři, včetně obchodních a výletních lodí, a zbytek tvoří odpad původem z pevniny <ul style="list-style-type: none"> - Podle nedávné studie Organizace pro výživu a zemědělství pochází asi 10 % odpadu ze ztracených a odhozených lovných zařízení - Ztracená a odhozená lovná zařízení tvoří jednu ze složek mořského plastového odpadu a že přibližně 94 % plastů, které se dostanou do oceánu, končí na jeho dně, a je tedy zapotřebí využít Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) k přímému zapojení rybářů do systémů „vylovování odpadků z moře“ tak, že jim budou na oplátku poskytovány finanční odměny nebo jiné finanční či materiální pobídky
AB	Do životního prostředí EU se každoročně dostane 75 000 až 300 000 tun mikroplastů, včetně mikroplastů, které se záměrně přidávají do plastových výrobků, mikroplastů, které se uvolňují během používání výrobků, a mikroplastů vznikajících rozkladem plastových výrobků
AC	Otázka mikroplastů a nanočástic staví veřejné politiky před specifický náročný úkol
AD	Mikroplasty se nacházejí v 90 % balené vody

AE	Potěšující je žádost, s níž se Komise obrátila na Evropskou agenturu pro chemické látky (ECHA), a to aby přezkoumala vědecký základ pro omezení záměrného přidávání mikroplastů do výrobků určených pro spotřebitele nebo pro odborné použití
AF	Byla rovněž přivítána žádost Komise, aby ECHA připravila návrh na možné omezení oxo-rozložitelných plastů
AG	Podle článku 311 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) je zavedení nových vlastních zdrojů podmíněno zvláštním legislativním postupem, který vyžaduje jednomyslnost členských států a konzultaci s Parlamentem

Obecné poznámky

1. Přejít EU z lineárního modelu hospodářství na hospodářství oběhové
 2. Priorita předcházení vzniku plastového odpadu, jak jej definuje rámcová směrnice o odpadech, a to v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady
 3. Strategie pro plasty by měla rovněž sloužit jako nástroj k podnícení nových, inteligentních, udržitelných a oběhových obchodních, výrobních a spotřebních modelů, které se projeví v celém hodnotovém řetězci, v souladu s cílem OSN v oblasti udržitelného rozvoje číslo 12 „udržitelná spotřeba a výroba“, a to mimo jiné internalizací externích nákladů
 4. Po roce 2020 vypracování politiky oběhového hospodářství a biohospodářství, která bude vycházet z pevného pilíře výzkumu a inovací
 5. Přístup šitý na míru konkrétním výrobkům zahrnující kombinaci různých řešení, který zohlední dopad na životní prostředí, stávající alternativy, místní a regionální požadavky a zajistí splnění funkčních potřeb spotřebitelů
 6. Nutnost společných a koordinovaných kroků všech zúčastněných stran v celém hodnotovém řetězci, včetně spotřebitelů
 7. Za snižování produkce odpadů nesou společnou odpovědnost všechny dotčené strany
- důležitým úkolem je i nadále transformace obecných obav z plastového odpadu v odpovědný přístup veřejnosti

Od řešení pro účely recyklace k řešením pro účely oběhového hospodářství

8. Zajištění kompletního a urychleného uplatňování a prosazování *acquis*, které se týká výrobků a nakládání s odpady;

- poukazuje na fakt, že v EU se k recyklaci sbírá pouze 30 % plastového odpadu, což způsobuje enormní plýtvání se zdroji

- zdůrazňuje, že do roku 2030 budou platit předpisy znemožňující skládkování plastů a že podle ustanovení směrnice 2008/98/ES musí členské státy zajistit nakládání se svým plastovým odpadem

9. Přistoupení průmyslových subjektů k přijetí konkrétních kroků s cílem zajistit, aby všechny plastové obaly byly nejpozději do roku 2030 opětovně použitelné nebo recyklovatelné nákladově efektivním způsobem, aby spojily identitu své značky s udržitelnými a oběhovými obchodními modely a využily sílu svého marketingu k prosazování a stimulaci udržitelných a oběhových spotřebních návyků

10. Občanská společnost by měla být náležitě zapojena a informována, aby dokázala průmysl přimět k plnění svých závazků a povinností

11. Přepřacování a posílení základních požadavků uvedených ve směrnici o obalech a obalových odpadech do konce roku 2020 s přihlédnutím k relativním vlastnostem různých obalových materiálů na základě posouzení životního cyklu

12. Zavedení účinných využívání zdrojů a oběhovost jakožto zastřešující zásady, včetně významné úlohy, kterou mohou sehrát oběhové materiály, výrobky a systémy, a to i pro neobalové plasty

Vytvoření skutečného jednotného trhu s recyklovanými plasty

13. Existence různých důvodů pro nízkou míru využívání recyklovaných plastů v EU, mimo jiné nízké ceny fosilních paliv částečně v důsledku subvencí, nedostatek důvěry a kvalitních surovin

- zdůrazňuje, že stabilní vnitřní trh s druhotnými surovinami je nezbytný k zajištění přechodu na oběhové hospodářství

Normy kvality a ověřování

14. Předložení norem kvality s cílem vypěstovat důvěru a stimulovat trh s druhotnými plasty

15. Osvědčené postupy využívající nezávislou certifikaci prováděnou třetí stranou
- podnícení k certifikaci recyklovaných materiálů, neboť ověřování má zásadní význam pro posilování důvěry průmyslu i spotřebitelů v recyklované materiály

Recyklovaný materiál

16. Přejít průmyslových subjektů ze svých veřejných závazků k většímu využívání recyklovaných plastů na formální závazky

17. Stanovení závazných pravidel pro recyklovaný materiál, aby se podpořilo využívání druhotných surovin, dokud nebudou fungovat trhy s recyklovanými materiály

18. Členské státy - zavedení snížené daně z přidané hodnoty (DPH) u výrobků, které obsahují recyklovaný materiál

Zadávání zakázek podle zásad oběhovosti

19. Zadávání zakázek je základním nástrojem při přechodu na oběhové hospodářství, neboť skýtá potenciál k podnícení inovací v obchodních modelech a k podpoře výrobků a služeb účinně využívajících zdroje

20. Členské státy - postupné odstraňování veškeré nevhodné pobídky, které narušují dosažení co nejvyšší úrovně recyklace plastů

Součinnost mezi politikou týkající se odpadu a politikou v oblasti chemických látek

21. Optimalizace kontroly dovážených materiálů a výrobků s cílem zajistit a prosazovat jejich soulad s právními předpisy EU regulujícími chemické látky a produkty

22. Provádění balíčku opatření týkajících se oběhového hospodářství

Předcházení vzniku plastového odpadu

Plasty na jedno použití

23. Neexistuje žádný všelék na řešení škodlivých účinků plastů na jedno použití z hlediska životního prostředí
24. Opatření, která již byla přijata v některých členských státech
 - návrh Komise týkající se konkrétního legislativního rámce určeného ke snížení dopadu určitých plastových výrobků
 - návrh by měl přispět k výraznému snížení množství odpadu v mořích, z něhož více než 80 % tvoří plasty, a přispět tak k plnění cíle Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, kterým je prevence a značné snížení všech typů znečištění moří
25. Rámec, který bude v souladu s integritou jednotného trhu, bude mít hmatatelný a pozitivní environmentální a socioekonomický dopad a zajistí funkce, jež jsou nezbytné pro spotřebitele
26. Snižování a omezování používání plastových výrobků na jedno použití může vytvořit příležitosti pro udržitelné obchodní modely
27. Průběh práce v rámci řádného legislativního postupu týkajícího se tohoto návrhu
28. Existence různých způsobů, jak dosáhnout vysoké míry tříděného sběru a recyklace a snížit množství plastového odpadu
29. Skutečnost, že směrnice 94/62/ES stanoví, že členské státy musí do konce roku 2024 zavést povinné systémy rozšířené odpovědnosti výrobce pro všechny obaly
30. Návrh Komise o systému vlastních zdrojů Evropské unie (COM(2018)0325), kterým se zavádí příspěvek založený na nerecyklovaném plastovém obalovém odpadu
31. Komise a členské státy- připojení k mezinárodní koalici pro snížení znečištění plastovými taškami
32. Supermarkety hrají zásadní úlohu při snižování množství plastů na jedno použití v EU

33. Směrnice o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí (COM(2018)0033)
- cílem je výrazně snížit zátěž a náklady rybářů na dopravení rybářských zařízení a plastového odpadu zpět do přístavu
34. Provádění čl. 48 odst. 3 nařízení o kontrole rybolovu, který se týká povinnosti vytáhnout ztracená lovná zařízení a podat o nich zprávu, nefiguruje v hodnotící a prováděcí zprávě Komise za rok 2017
35. Komise, členské státy a regiony - podpora plánu na sběr odpadu v moři
36. Komise, členské státy a regiony - zlepšení shromažďování údajů týkajících se plastů v moři
37. Členské státy - větší úsilí o vypracování strategií a plánů, kterými by se omezily ztráty rybolovných zařízení na moři

Bioplasty, biologická rozložitelnost a kompostovatelnost

38. Podpora dodatečných norem, harmonizovaných pravidel a definice pro biologický obsah, biologickou rozložitelnost (vlastnost nezávislá na vstupních surovinách) a kompostovatelnost
39. Skutečnost, že podpora udržitelného biohospodářství může přispět ke snížení závislosti Evropy na dovážených surovinách
40. Biologicky rozložitelné a kompostovatelné plasty mohou přispět k přechodu na oběhové hospodářství
41. Bioplasty skýtají potenciál pro částečné rozlišování vstupních surovin, a vyzývá k dalším investicím do výzkumu a vývoje v tomto ohledu
42. Úplný zákaz oxo-rozložitelných plastů do roku 2020, jelikož tento druh plastu není řádně biologicky rozložitelný ani kompostovatelný, negativně ovlivňuje recyklaci běžných plastů a pro životní prostředí prokazatelně není přínosný

Mikroplasty

43. Komise - do roku 2020 zavedení zákazu mikroplastů v kosmetických přípravcích, výrobcích pro osobní péči, detergentech a čisticích prostředcích

44. Komise - stanovení minimálních požadavků, kterými by značně snížila uvolňování mikroplastů u zdroje, zejména uvolňování z textilu, pneumatik, barev a cigaretových nedopalků;

45. Postupy, jež se osvědčily v projektu Operation Clean Sweep a v rámci různých iniciativ proti úniku plastových pelet (tzv. „zero pellet loss“)

46. Komise - v rámci probíhající kontroly účelnosti rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních zkoumala zdroje, distribuci, osud a účinky makroplastů a mikroplastů v souvislosti s čištěním odpadních vod a hospodařením se srážkovou vodou

Výzkum a inovace

47. Prohlášení Komise o tom, že s cílem podpořit investice do úsilí o řešení efektivního využívání zdrojů a oběhového hospodářství, jako jsou prevence a možnosti návrhu, diverzifikace vstupních surovin a inovativní recyklační technologie, např. molekulární a chemická recyklace, jakož i zlepšení mechanické recyklace, bude v rámci programu Horizont 2020 investováno dalších 100 milionů EUR

48. Silný potenciál propojení digitální agendy a agendy oběhového hospodářství

49. Komise, členské státy a regiony – podpora využívání inovativních rybolovných zařízení

50. Program Horizont Evropa - mise „oceán bez plastů“ s cílem využít inovativní opatření ke snížení množství plastu, které se dostává do mořského prostředí, a sbírat plasty, které již v oceánu jsou

Globální kroky

51. Vyzývá EU, aby hrála aktivní úlohu při sestavování globálního protokolu pro plasty a zajistila možnost integrovaného a transparentního sledování plnění jednotlivých závazků přijatých na úrovni EU a na globální úrovni

52. Vyzývá všechny orgány EU, aby se společně se systémem EU pro environmentální řízení podniků a audit zaměřily na prevenci, prověřily svá interní pravidla pro zadávání zakázek a postupy pro nakládání s plastovými odpady a výrazně snížily produkci plastového odpadu, a to zejména nahrazením plastů na jedno použití a snížením a omezením jejich používání

53. Pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.⁴

⁴ Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2018 o evropské strategii pro plasty v oběhovém hospodářství (2018/2035(INI)). *Eur-lex.europa.eu: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2018 o evropské strategii pro plasty v oběhovém hospodářství (2018/2035(INI))* [online]. Štrasburk: Úřední věstník Evropské unie, 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018IP0352&from=EN>

1.4 Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů

Nový akční plán pro oběhové hospodářství. Čistší a konkurenceschopnější Evropa.

V Bruselu dne 11. 3. 2020.

Plasty

V rámci strategie EU pro plasty v oběhovém hospodářství již byla zahájena celá řada iniciativ, které reagují na problém vyvolávající vážné obavy veřejnosti. Vzhledem k tomu, že se spotřeba plastů má v nadcházejících 20 letech zdvojnásobit, přijme Komise další cílená opatření k řešení problémů, které tento všudypřítomný materiál v oblasti udržitelnosti představuje, a bude nadále na celosvětové úrovni podporovat společný přístup v boji proti znečišťování plasty (viz oddíl 7).

S cílem zvýšit využívání recyklovaných plastů a přispět k udržitelnějšímu používání plastů navrhne Komise závazné požadavky na obsah recyklovaného materiálu a opatření ke snížení množství odpadu pro klíčové výrobky, jako jsou obalové materiály, stavební materiály a vozidla, a zohlední činnosti Aliance pro plasty v oběhovém hospodářství.

Kromě opatření ke snížení plastového odpadu se Komise zaměří na řešení přítomnosti mikroplastů v životním prostředí tím, že:

- omezí záměrné přidávání mikroplastů a pelet s ohledem na stanovisko Evropské agentury pro chemické látky,
- vypracuje opatření týkající se označování, normalizace, certifikace a regulace, pokud jde o nezáměrné uvolňování mikroplastů, včetně opatření zaměřených na lepší zachycování mikroplastů ve všech příslušných fázích životního cyklu výrobků,
- bude dále zdokonalovat a harmonizovat metody měření nezáměrně uvolňovaných mikroplastů, a to zejména z pneumatik a textilu, a bude poskytovat harmonizované údaje o koncentracích mikroplastů v mořské vodě,

- odstraní mezery ve vědeckých poznatcích týkajících se rizika a výskytu mikroplastů v životním prostředí, pitné vodě a potravinách.

Komise se kromě toho zaměří na nové problémy v oblasti udržitelnosti tím, že vypracuje politický rámec pro tyto oblasti:

- získávání, označování a používání plastů z biologického materiálu na základě posouzení, kdy má použití biologických vstupních surovin skutečný přínos pro životní prostředí, který jde nad rámec nižšího využívání fosilních zdrojů,
- používání biologicky rozložitelných nebo kompostovatelných plastů na základě posouzení případů, kdy takové použití může mít přínos pro životní prostředí, jakož i na základě posouzení kritérií pro tyto případy. Cílem bude zajistit, aby označení výrobku jako „biologicky rozložitelného“ nebo „kompostovatelného“ nevedlo spotřebitele k tomu, aby jej odstranil způsobem, kterým vzniká plastový odpad nebo znečištění vzhledem k nevhodným environmentálním podmínkám nebo nedostatečnému času potřebnému pro biologický rozklad.

Komise zajistí včasné provedení nové směrnice o plastových výrobcích a lovných zařízeních na jedno použití, aby mohla řešit problém znečišťování moří plasty a zároveň chránit jednotný trh EU, zejména pokud jde o:

- harmonizovaný výklad výrobků, na které se uvedená směrnice vztahuje,
- označování výrobků, jako jsou tabák, nápojové kelímky z plastu a vlhčené ubrousky, a zajištění, aby byla víčka a uzávěry připevněny k lahvím a zabránilo se tak znečištění, vypracování prvních pravidel pro měření obsahu recyklovaných materiálů ve výrobcích.⁵

⁵ SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: Nový akční plán pro oběhové hospodářství Čistší a konkurenceschopnější Evropa. *Eur-lex.europa.eu*: Čistší a konkurenceschopnější Evropa [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1590755470418&uri=CELEX:52020DC0098>

2 Cirkulární ekonomika

Ekonomika funguje na lineárním principu, který spočívá v nákupu surovin, návrhu a následné výrobě produktu. Produkt je používán a po určité době dojde k ukončení jeho životnosti, a tak vznikne odpad. Cirkulární ekonomika se snaží využívat recyklované produkty a materiály k výrobě jiných výrobků.⁶ Jinými slovy nevznikne žádný odpad. To, co by bylo v běžné ekonomice považováno za odpad, je v cirkulární ekonomice považováno za materiál k výrobě dalšího produktu. Je to tak zvaný opakovaný životní cyklus produktu. Pro lepší pochopení jsou níže uvedeny dva obrázky, které zobrazují, jak funguje lineární a cirkulární ekonomika.

Obrázek č. 1: Cirkulární ekonomika
Zdroj: Incien.org

⁶ STAHEL, Walter R. *The circular economy: a user's guide*. New York: Routledge, Taylor and Francis, 2019. ISBN 9780367200176.

Obrázek č. 2: Lineární ekonomika
Zdroj: Incien.org

Cirkulární ekonomika je nazývána taktéž jako organická. V podstatě kopíruje tok surovin a energií z přírody. V přírodě se vše automaticky přetváří a nevzniká žádný odpad.⁷

Hlavním cílem je zvyšovat kvalitu životního prostředí a lidské života. Tohoto cíle dosáhne zvyšováním efektivity produkce. Cirkulární ekonomika hledá úspory v množství potřebných surovin, efektivně využívá suroviny ve výrobě, bez zbytečných odpadů, opětovně využívá suroviny k výrobě jiných produktů a snaží se také opravovat poškozené produkty. V současné době se nejvíce cirkulární ekonomikou zabývá Evropská unie, jelikož podporuje udržitelný rozvoj. Podle statistik je už po půl roce používání, téměř u 95 % všech výrobků, životní cyklus u konce.

Obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Podnikatel nesmí mít víc obchodních firem.⁸

Firmy po celém světě se stále více začínají zajímat o cirkulární ekonomiku. Podniky zavádějí různé inovativní technologie, které mají za úkol produkty znovu použít ve výrobě. Díky tomuto opětovnému používání surovin mohou podniky velmi snížit náklady, protože nebudou muset nakupovat tolik materiálu potřebného k výrobě. Veřejnost bude také daleko lépe pohlížet na podnik, který bude brát ohledy na

⁷ Cirkulární ekonomika – řešení pro udržitelnou společnost. *Nazeleno.cz* [online]. Praha: Redakce Nazeleno.cz, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.nazeleno.cz/cirkularni-ekonomika---reseni-pro-udrzitelnou-spolecnost/>

⁸ Nový Občanský zákoník - Obchodní firma Předpis č. 89/2012 Sb. Znění od 1. 1. 2021. *Podnikatel.cz* [online]. Praha: Podnikatel.cz, 2021 [cit. 2021-03-31]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/novy-obcansky-zakonik/f4580267/>

přírodu a bude se snažit ji chránit. Financování některých projektů z dotací, je samozřejmostí.

Lidské potřeby jsou neomezené, přírodní zdroje naopak omezené. Je pochopitelné, že lidé nemohou neustále čerpat přírodní zdroje, protože jednoho dne se vyčerpají. Firmy by se měly do budoucna ubírat směrem trvale udržitelného podnikání.

Podniky by měly více využívat obnovitelné zdroje. Investice do fotovoltaických panelů by se určitě vyplatila. Využívání lokálních zdrojů je také klíčovým bodem pro trvale udržitelný rozvoj. Na první pohled se může zdát, že levná pracovní síla v Asii, je určitou výhodou. Ovšem neetické zacházení s pracovníky, špatná kvalita produktů a uhlíková stopa v průběhu dopravy je mnohem škodlivější a zároveň dražší než využívání lokálních zdrojů. Kvalita výrobků je také velmi důležitá. Lidé si v dnešní době raději za kvalitní produkt připlatí, z důvodu mnohem delší životnosti, než je tomu u nekvalitních, levných produktů. Ne vždy vítězí kvantita nad kvalitou. Firmy by se měly také snažit o prodloužení životního cyklu produktu. Výrobky by měly být opravitelné a náhradní díly snadno dostupné. Pronájem pracovního nářadí se stal v posledních letech velmi populárním. Lidé již nemají potřebu vše vlastnit, spíše chtějí mít potřebné produkty vždy k dispozici. Díky pronájmu nářadí se také výrazně sníží objem produkce. Firmy by měly produkovat jen recyklovatelné produkty. Ve výrobě by se tak měly omezit jednorázové plasty či suroviny, které nelze třídit.

Plast čili umělá nebo plastická hmota je název celé skupiny polymerních syntetických materiálů.⁹

V neposlední řadě je také důležité inovovat. Přejít na cirkulární ekonomiku není jednoduché a už vůbec není zadarmo. Za přechodem stojí mnoho snahy, času, ale také peněžních prostředků neboli investic. Tyto investice se však vyplatí.

Příkladem je francouzská firma Renault, která se inspirovala cirkulární ekonomikou a začala využívat staré automobilové díly při opravě vozidel. Dříve tato firma

⁹ Co je to Plast? Co je to? [online]. Praha: Superia cz, 2021 [cit. 2021-03-31]. Dostupné z: <https://cojeto.superia.cz/materialy/plast.php>

zbytečně vyráběla nové díly. Díky tomu firma snížila spotřebu vody a energií o 85 %. Zároveň stoupla i poptávka zákazníků, jelikož klesla cena výrobků o 30 až 50 %.

Další podnik, který je založen na cirkulární ekonomice, je Hotel na Farmě v Choťovicích. Majitel hotelu je zároveň i starostou vedlejší obce, a tak zavedl třídění a sběr bioodpadů, ke kompostování tak dochází přímo tam. Ke spolupráci dochází mezi obcí, zemědělci a firmou.

Známa firma Lindström také dbá na udržitelný rozvoj. Její strategie spočívá v opakovaném využití a opravě použitých pracovních oděvů. Spíše tyto pracovní oděvy pronajímá, než prodává. V současné době dokonce pronajímají i ochranné roušky. Ve Finsku je hodně využívána vratná nákupní taška. Nákupní tašky jsou vyrobeny z odpadového materiálu. Tento odpadový materiál vzniká při produkci pracovních kalhot. Tašky je možno opětovně používat. Lindström tyto tašky dodává, pere a dokonce i opravuje na přání zákazníka.¹⁰

Lidé v podstatě vytvořili lineární ekonomiku, pro kterou je typická těžba, výroba a odpad. Lidé v posledních letech zapomněli na „selský rozum“, který lidstvo vždy vedl k úspornosti, a především k šetrnosti k přírodě. Tempo růstu, jakým mizí přírodní zdroje, je opravdu alarmující.

Světová poptávka po komoditách se dostala až na jeden a půl násobek množství, než je planeta schopna obstarat a zároveň obnovit udržitelným tempem. Modely předpokládají, že globální poptávka se do roku 2050 dostane až na trojnásobek udržitelné produkce planety. Pouze evropské státy vyprodukují 2,5 miliardy tun odpadu za rok. Na skládkách či ve spalovnách končí až 50 % odpadu.¹¹

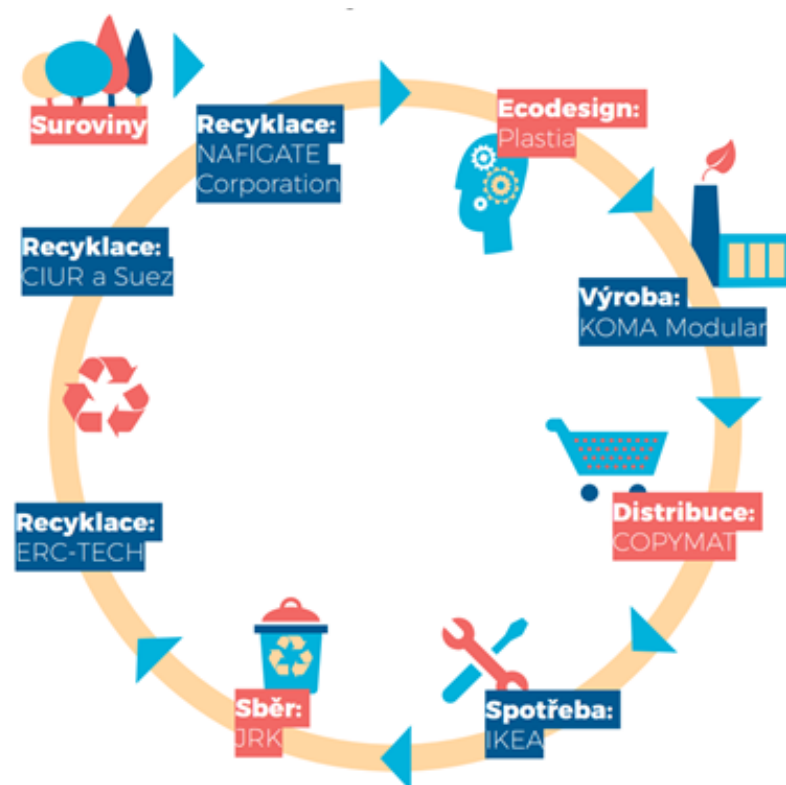
¹⁰ Cirkulární ekonomika aneb odpad jako hodnotný zdroj surovin. *Lindström* [online]. Žebrák: Lindström Group, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://lindstromgroup.com/cz/article/cirkularni-ekonomika-aneb-odpad-jako-hodnotny-zdroj-surovin/>

¹¹ Cirkulární ekonomika: Neomezený růst na planetě s omezenými zdroji. *Institut cirkulární ekonomiky: Neomezený růst na planetě s omezenými zdroji* [online]. Nové Město: Institut Cirkulární Ekonomiky, z.ú., 2016 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://incien.org/cirkularni-ekonomika/>

Přechodem na cirkulární ekonomiku by se výrazně eliminovala i produkce skleníkových plynů a planetu by přestaly zatěžovat skládky. V současnosti se stále více řeší ekologie a v souvislosti s tím se mění i chování spotřebitelů. Dle průzkumu *CSR & Reputation Research* by bylo 68 % Čechů ochotno zaplatit více peněžních prostředků za produkt, který je šetrný k životnímu prostředí. Přechod všech firem na cirkulární ekonomiku bude ještě nějaký čas trvat, ovšem spousta podniků se už veřejně angažovala k šetrnému zacházení s přírodou.

Například společnost H&M má jasný cíl. Chce být do roku 2030 stoprocentně cirkulární. Společnost IKEA zase začala využívat jen certifikované dřevo. Podporuje opravitelnost produktů a namísto kvantity podporuje kvalitu.

Za zmínku však stojí uvést i několik českých firem, které se také řídí cirkulární ekonomikou.

Obrázek č. 3: Firmy řídící se cirkulární ekonomikou
Zdroj: Incien.org

Firma Plastia se zabývá výrobou plastového sortimentu pro domov a zahradu. KOMA Modular vyrábí modulární budovy. Copymat se zabývá pronájmem tiskových zařízení značky Canon. IKEA rozjela kampaň – Druhý život nábytku. Econit (dříve JRK) má systém na evidenci odpadů. ERC-TECH vyrábí beton ze 100 % recyklovaných kameniv. Suez vyrábí nové materiály z odpadních plastových fólií a NAFIGATE Corporation vyrábí bioplasty z použitého kuchyňského oleje.¹²

Česko se však stále neřadí mezi ty země, které nejvíce využívají cirkulární ekonomiku. Nizozemsko, Švédsko a Finsko jsou považovány za nejlepší evropské země, v tomhle ohledu. Nizozemsko chce do roku 2050 používat pouze obnovitelné a recyklovatelné zdroje. Největší překážkou České republiky jsou skládky. Skládky brání rozvoji cirkulární ekonomiky. Ministerstvo životního prostředí do budoucna počítá se strategií nazvanou Cirkulární Česko 2040. Součástí strategie bude i navýšení poplatků za skládky. Na skládky putuje většina bioodpadů, a dokonce polovina vytríděných plastů. Plán je takový, že do roku 2030 poputuje na skládky už pouze 10 % komunálního odpadu, který dále nelze zpracovat.

V roce 2029 by měl poplatek za skládkování činit až 1 850 Kč za tunu. V současné době lidé platí zatím pouze 500 Kč za tunu. Navýšení poplatků za skládkování však bude záviset také na splnění norem třídění jednotlivých obcí. Jestliže obec dodrží normu a vytrídí 70 % komunálního odpadu, poplatek se této obci nijak nenavýší.

Evropská unie vydala i tak zvaný balíček cirkulární ekonomiky a akční plán bioekonomiky. Tento plán by měl podporovat různé projekty a inovace právě z této oblasti. Celkový rozpočet na podporu těchto aktivit vyšel v přepočtu na 2,6 mld. Kč. V České republice, kromě Ministerstva životního prostředí, podporuje také cirkulární ekonomiku Ministerstvo průmyslu a obchodu a zároveň se i podílí aktivně na soutěži přeměna odpadů na zdroje. Na této soutěži se mohou podílet jak výrobní

¹² Cirkulární ekonomika je výzva pro podnikatele a inovátory. JIC [online]. Brno: JIC, 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: https://www.jic.cz/magazin/cirkularni-ekonomika-je-vyzva-pro-podnikatele-a-inovatory/?gclid=EAIaIQobChMIg9-liLqu7AIVE-ztCh0MAwu4EAAAYASAAEgIca_D_BwE

firmy, tak poskytovatelé služeb, obce či studenti. Banky se také výrazně podílejí na podpoře těchto projektů, a to tak, že jsou ochotny poskytnout finanční prostředky.

I přesto, že Česká republika se stále neřadí mezi premianty v oblasti cirkulární ekonomiky, českých podniků, které se zapojují do projektů souvisejících s cirkulární ekonomikou, je stále více. V oblasti inovací se ale tuzemské podniky řadí mezi nejlepší na světě. Technologie Hydal je toho důkazem, jelikož žádná jiná technologie nedokáže zpracovat použitý fritovací olej a poté ho proměnit na biopolymer typu PHB. Tato surovina se pak dále používá k výrobě přírodně rozložitelných bioplastů či mikroplastů. Na technologii se podílel český podnik NAFIGATE Corporation spolu s Vysokou školou chemicko-technologickou, mikrobiologickým ústavem AV ČR a fakultou chemickou Vysokého učení technického v Brně. Hydal vyřešil mnoho problémů, mezi které patří například problém s odpadními kuchyňskými oleji, jejichž produkce je po celém světě opravdu obrovská. Pouze Čína je schopna vyprodukovat až neuvěřitelných 30 000 000 tun za rok. Částečně vyřešil i zamoření přírody mikroplasty. Právě mikroplasty jsou považovány za nejhorší, jelikož se snadno mohou dostat do vnitřních orgánů mnoha zvířat. Tito živočichové pak zbytečně zahynou. Mikroplasty vyrobeny z biopolymeru PHB jsou samorozložitelné, a proto tolik neohrožují přírodu ani živočichy žijící v ní. Podniky NAFIGATE a Bochemie v současnosti investují do stavby první továrny, která bude vyrábět biopolymer.

Projekt Zálöhujme?, na kterém se podílí Karlovarské minerální vody, Vysoká škola chemicko-technologická a ICIEN, se soustředí na systém zálohování PET lahví a zefektivnění jejich recyklace. Jednu PET lahev je možno recyklovat dokonce 15x. I přesto, že jsou Češi považováni za premianty v třídění plastů v Evropě, Česká

republika přijde přibližně o 270 000 000 Kč za rok kvůli neefektivnímu třídění PET lahví.¹³

Společenská odpovědnost firem je velice důležitá a stále více se o ní mluví. Podniky nejsou izolované, jsou součástí společnosti, a tak musí být ohleduplné vůči společnosti a především přírodě. Corporate Social Responsibility neboli CSR je dle EU dobrovolné integrování sociálních a ekologických hledisek do každodenních firemních operací a interakcí.¹⁴

2.1 Možnosti a trendy cirkulární ekonomiky

Nejdůležitější při třídění použitých odpadů a při následné recyklaci, je včas oddělit organické odpady. Toto oddělení je nezbytné, jelikož mohou znečišťovat a znehodnocovat další využitelné odpady. Dále je také nezbytné připravit příznivé podmínky jak pro firmy, tak pro města či obce tak, aby je cirkulární třídění odpadů bavilo.

V současné době stojí populace před obrovskými výzvami. Situace ve světě se stále zhoršuje, lidská populace stále roste a s nimi i množství odpadů. Oceány a moře pomalu, ale jistě zaplavují plastové odpady, čímž v podstatě ničí čistý zdroj vody. Mimo jiné zabíjejí i mořské živočichy. Kromě plastových odpadů se svět potýká i s jinými globálními problémy, jako je například změna klimatu, ztráta biologické rozmanitosti či stále se snižující omezené zdroje. Změna klimatu souvisí s globálním oteplováním, které je zapříčiněno především stále se zvyšující frekvencí dopravy. Největší dopady zanechává lodní doprava, letecká doprava a v neposlední řadě také automobilová doprava. Přibývá stále více ohrožených druhů živočichů, někteří už dokonce kvůli změně klimatických podmínek, vyhynuli. Například lední medvědi trpí hlady a umírají kvůli tání ledovců, za kterým stojí opět globální oteplování.

¹³ Nedostatek zdrojů: Cirkulární ekonomika v Česku. *Česká spořitelna* [online]. Praha: Česká spořitelna, a. s, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/firmy/articles/cirkularni-ekonomika-v-cesku>

¹⁴ POKORNÁ, Dana. *Společenská odpovědnost firem a andragogika*. Olomouc, 2011. Disertační. Filozofická fakulta Univerzity Palackého Olomouc. Vedoucí práce Doc. et doc. PhDr. Kateřina Ivanová, Ph.D.

Je kladen stále větší důraz na zlepšení současné situace, bohužel obrovský růst ekonomiky a populace tomu brání. Instituce, které se soustředí na tyto globální problémy, přicházejí kromě návrhů vedoucí ke zlepšení i s výhledy do budoucnosti. Organizace OECD předpovídá, že během následujících čtyřiceti let, se využití primární zdrojů zdvojnásobí. Během následujících třiceti let se situace s plasty v oceánech může zhoršit natolik, že bude v těchto vodách více plastových odpadů než ryb. Tento předpoklad uvedla nadace Ellen Mac Arthur.

Mořská voda stále stoupá, čímž ovlivňuje říční delty. Právě zde se vyprodukuje až 80 % globálního hrubého domácího produktu. Je neuvěřitelné, že 1/3 potravin vyprodukovaných lidmi, se vyhodí. Pokud bude populace stále narůstat, za 30 let bude muset zemědělský průmysl zdvojnásobit produkci potravin. Cirkulární ekonomika je proto jednou z nejlepších možností, jak tyto problémy alespoň částečně vyřešit.

Konkrétně v České republice je stále méně stavebního materiálu, jako je například písek nebo kámen. Zanedlouho začne docházet i dřevo. Česká republika musí začít více spolupracovat v oblastech vědy a výzkumu a mezi podniky a navzájem si poskytovat poznatky a informace. Cirkulární ekonomika je tak cesta k zaručení surovinové bezpečnosti.

Principem cirkulární ekonomiky není pouze třídění odpadů. Mimo jiné je zapotřebí změnit komplexní přístup, který spojuje tuto ekonomiku. Tento komplexní přístup zahrnuje přechod na obnovitelné zdroje energie, ale také nastavení změn v ekonomických strukturách. Digitalizace a fokus na ekodesign je dalším trendem v třídění odpadů. Transparentnost reálných surovinových toků umožňuje spojit původce se zpracovateli. Umožňuje i trekovatelnost výrobků uvedených na trh. Takovéto systémy jsou nazývány jako materiálové passpory. Tyto passpory umožní projekty v mnoha odvětvích, jako je například stavební průmysl či zemědělský průmysl. Systémy sledují, jak je naloženo s materiály. Česká republika se snaží zavádět inovace v oblasti třídění odpadů, předbíhá také mnohé světové trendy.

V roce 2020 byl založen Český cirkulární hotspot, který vznikl za spolupráce s Czech Investem. Tento hotspot umožní daleko větší podporu podnikatelů od první myšlenky až po akceleraci na zahraniční trhy.

Recyklace by měla být podmínkou výběrového řízení ze strany veřejných institucí a také nákupů ze strany podniků. Poptávka, která klade důraz na kvantitu a cenu by se tak změnila na kvalitativní. Opravitelnost, obsah, servis po záruce nebo sdílení tuto poptávku změni. Toto je důležité, jelikož by do tohoto systému měly vstupovat jen výrobky, které souvisí s těmito parametry. Tento systém je nastaven již na úplném začátku a dokáže také určit, jak bude naloženo se starým nepotřebným odpadem, který je měněn za nové produkty. Institut cirkulární ekonomiky by chtěl změnit, jakým způsobem se v České republice nakupuje.

Na principech cirkulární ekonomiky dříve fungovala společnost, to znamená, že nejde o inovaci. Společnost by se v podstatě vrátila ke kořenům. Lidé dříve mnohem více šetřili vzácné zdroje. Bohužel s rozvojem ekonomiky a celkového blahobytu si lidé přestali vážit těchto zdrojů.

Možnosti a trendy cirkulární ekonomiky by se měly pochopitelně aplikovat v praxi.

Mezi trendy v recyklaci patří:

- „Waste management“ – umožňuje efektivně třídit a nakládat s odpady. Identifikuje odpad jako možný použitelný zdroj už na začátku, tedy když tento odpad vzniká. Recyklát, který se nachází na skládce či ve spalovně, je již znečištěný a špatně použitelný.
- ERP neboli rozšířená odpovědnost výrobce – odpovídá za výrobek až do samotného konce životního cyklu. Je zde zahrnuta i odpovědnost za nakládání s odpadem.
- Překročení státních hranic – výzvy jsou globální, ale toky zdrojů jen mezinárodní.

- Cirkulární hotspot – spojuje a zrychluje obchod a umožňuje také sdílet cirkulární znalosti a inovace na mezinárodní úrovni. Česko je od roku 2019 zemí, která aktivně podporuje cirkulární ekonomiku.
 - Cirkulární akce v městech a regionech – je důležité pořádat zde tyto akce, jelikož města a regiony jsou klíčovými v oběhovém hospodářství.
 - „Zlatý trojúhelník“ – podniky, znalostní a vládní instituce musí být ve vzájemné symbióze. Kooperace spočívá v aplikaci strategie změny, rozšíření osvěty a implementování procesů v nynějších systémech.
 - Veřejné zakázky – zaujímají 20 % hrubého domácího produktu jen v Evropské unii. Česká republika přišla s technologií, která je uznávaná po celém světě. Technologie spočívá v opakovaném použití a recyklaci betonu ze stavebních demolic.
 - Místní podnikatelé – jsou odvážní a mnohdy riskují. Podpora těchto podnikatelů v inovačních projektech souvisejících s cirkulární ekonomikou je důležité.
 - Kvalitní sekundární zdroje – výroba sekundárních materiálů by měla být v potřebném množství. Druhotné suroviny by měly být snadno dostupné tak, aby uspokojily výrobní průmysl.
 - Cirkulární příležitosti – hledat možnosti pro repasování. Repasování je použití funkčních dílů ze starého nefunkčního výrobku a znovupoužití opravovaných či úplně nových součástí k produkci výrobku. Tyto materiály se tak opakovaně používají, aniž by končily v koších.
- Další příležitostí je tak zvaná sdílená ekonomika, která spočívá například ve sdílení stavebního nářadí či vozidel.¹⁵

¹⁵ TOP 10 globálních trendů v cirkulární ekonomice. I Česko má co říci. *Businessinfo.cz* [online]. Praha: BusinessInfo.cz, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/top-10-globalnich-trendu-v-cirkularni-ekonomice-i-cesko-ma-co-rici/>

3 Kazuistika – příklady dobré praxe

Lidé si neuvědomují, jak velice škodí životnímu prostředí, když po sobě zanechávají v přírodě různé odpadky. Každý druh odpadku se rozkládá různě dlouho. Záleží také na místě, kde je odpadek pohozen. Interval rozkladu bude odlišný ve vlhkém prostředí a v suchém prostředí.

Mimo estetický a čichový vjem odpadky v přírodě přinášejí mnohem závažnější problémy. Odpadky uvolňují jedovaté látky, které mohou být nebezpečné pro zvířata. Mimo jiné může dojít ke zranění lidí nebo i zvířat při styku se skleněnými či plechovými odpadky.

Je prokázáno, že nejmenší interval rozkladu v přírodě má bioodpad. Tímto bioodpadem jsou myšleny ohryzky od jablek. Dokážou se v přírodě rozložit za pouhých 14 dní. Slupka od banánu či mandarinky se však rozkládá podstatně déle. Doba rozkladu může trvat 5 až 12 měsíců.

Jakýkoliv papírový odpad se rozloží za 5 měsíců. Ovšem nedopalek z cigarety se může rozkládat až 15 let. Plechovky jsou bohužel také často vyhazovány v přírodě. Rozklad plechovky trvá 50 let. Plastové odpady jsou na tom ještě podstatněji hůř. Plastový kelímek či PET lahev se rozkládá až 100 let.

Nejdéle se v přírodě rozkládá sklo. Rozklad trvá až tisíce let.¹⁶

V současné době představují největší hrozbu plasty. Jejich výroba a poté i likvidace znečišťují životní prostředí. Dalším obrovským problémem jsou plasty v mořích a oceánech, řekách či přírodě.

Množství emisí skleníkových plynů při výrobě a likvidaci plastů je enormní. Spalovny vypustí do vzduchu 850 000 000 tun skleníkových plynů. Mezinárodní organizace nazývaná Center for International Environmental Law spočítala emisní zátěž plastových odpadů. Pokud to takovým tempem bude pokračovat dále, do třiceti let budou plasty zodpovědné za 13 % celkového uhlíkového rozpočtu.

¹⁶ JAK DLOUHO SE ROZKLÁDAJÍ ODPADKY POHOZENÉ V PŘÍRODĚ? *Samosebou.cz* [online]. Praha: Samosebou.cz, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.samosebou.cz/2020/08/26/jak-dlouho-se-rozkladaji-odpadky-pohozene-v-prirode/>

Dalším dopadem je vliv mikročastic na schopnost oceánů absorbovat oxid uhličitý. Plasty, nacházející se v oceánech, tuto schopnost narušují. Plankton spotřebovává oxid uhličitý. Kvůli plastům dojde k narušení této schopnosti a drobní vodní živočichové pozřou místo planktonu mikroplastové části.¹⁷

Nespočet mořských živočichů, kteří jsou zamotaní do plastových igelitů, je vyplaveno na pláže. Kromě mořských živočichů umírá také ptactvo. Ptáci se taktéž do plastů buď zamotají, nebo je omylem pozřou. Situace už je alarmující, plasty byly nalezeny také v žaludcích živočichů, kteří žijí hluboko pod mořskou hladinou.

Světové oceány zaujímá neuvěřitelných 268 000 tun plastů. Vědci se při tomto výzkumu zaměřovali pouze na plasty, které jsou na hladině. Jiní vědci však odhalili, že až 70 % plastů se skrývá na dně moří a oceánů. Igelitová taška byla dokonce objevena na nejhlubším místě na světě, neuvěřitelných 11 kilometrů pod hladinou. Plasty se dostaly i na nejopuštěnější místo na planetě Point Nemo. Nejvíce plastových odpadů se nachází v severní části Tichého oceánu. Tato tichomořská odpadková skvrna je nazývána také „ostrovem plastů“. Odpadkových skvrn je pochopitelně mnohem více, v Tichém oceánu se však nachází ta největší.

Čína, Indonésie, Filipíny, Thajsko a Vietnam jsou největšími viníky, jelikož vypouští největší množství plastových odpadů do moří a oceánů. Plastové odpady se mohou do moří a oceánů dostat několika způsoby. Na vině mohou být přírodní katastrofy, například zemětřesení. Velké množství plastů také přitéká z řek, zejména z těch, které protékají mezi nejzaldněnějšími oblastmi. Od pěti největších znečišťovatelů pochází až 3/4 plastů, které se vyskytují ve vodách. Nelegální skládky, které se

¹⁷ Skrytá hrozba: Výroba a likvidace plastů ohrožuje klima. *Obnovitelne.cz* [online]. Praha: Martin Prax, 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.obnovitelne.cz/clanek/815/skryta-hrozba-vyroba-a-likvidace-plastu-ohrozuje-klima/>

nacházejí v blízkosti řek, jsou také viníky. Na mnoha místech na světě nefunguje svoz odpadu. Na těchto místech žijí téměř 2 miliardy lidí.¹⁸

Mikročástice plastových odpadů jsou nebezpečné nejen pro mořské živočichy, ale potažmo i pro lidi. Mořské ryby, které konzumujeme, obsahují plastové mikročástice. Kromě ryb tyto částice obsahuje i sůl, med nebo kohoutková či balená voda.

Tyto skutečnosti jsou opravdu znepokojivé, a proto se zavedlo a nadále bude zavádět několik opatření, které povedou ke snížení plastových odpadů. Od 1. 1. 2018 se stala účinnou novela Zákona č. 477/2001 Sb. o obalech. Tato novela byla vypracována v souvislosti se směrnicí směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/720. Omezila se tak spotřeba plastových tašek. Během ledna roku 2018 Evropská unie přišla s novou strategií. Strategie počítá s tím, že budou do roku 2030 plastové obaly znovu použitelné a recyklovatelné.

Evropská komise také počítá se zákazem jednorázových plastových produktů. Zejména tam, kde bude možno najít jinou, dostupnější a levnější alternativu. Například platové nádoby, vatové tyčinky apod.¹⁹

¹⁸ Grafika: Víc plastů než ryb. Zaplnili jsme oceány, mikroplasty pijeme i ve vodě. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Simona Fendrychová, Jiří Kropáček, 2018 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/more-plastu-grafika-plastovy-odpad-oceany-mikroplasty/r~a9f499305cf611e885e30cc47ab5f122/>

¹⁹ Doba plastová: Plasty konzumujeme v pitné vodě, soli i medu. *Právo21* [online]. Brno: Kateřina Gabrhelíková, 2018 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/spolecnost/doba-plastova-plasty-konzumujeme-v-pitne-vode-soli-i-medu>

4 Produkce, využití a odstranění odpadů v České republice

Produkce odpadů za sekce CZ-NACE

v t		Tonnes			
		2017	2018	2019	
Produkce odpadů celkem		34 381 219	37 665 600	37 031 438	Waste generation, total
z toho: CZ-NACE					
Zemědělství, lesnictví a rybníkářství	01-03	318 676	405 525	436 522	Agriculture, forestry and fishing
Těžba a dobývání	05-09	124 664	91 283	92 508	Mining and quarrying
Zpracovatelský průmysl	10-33	5 534 233	5 510 368	5 411 647	Manufacturing
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	35	715 949	549 055	478 287	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	37-39	4 746 216	5 215 815	4 772 305	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Stavebnictví	41-43	13 492 212	15 799 460	15 539 535	Construction
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	45-47	1 632 062	1 599 962	1 625 968	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Doprava a skladování	49-53	703 695	1 071 908	1 159 083	Transport and storage
Ubytování, stravování a pohostinství	55-56	135 869	157 315	151 175	Accommodation and food service activities
Informační a komunikační činnosti	58-63	25 740	22 810	30 213	Information and communication
Peněžnictví a pojišťovnictví	64-66	11 186	21 718	31 093	Financial and insurance activities
Činnosti v oblasti nemovitostí	68	470 302	317 859	379 779	Real estate activities
Profesní, vědecké a technické činnosti	69-75	350 726	515 705	540 466	Professional, scientific and technical activities
Administrativní a podpůrné činnosti	77-82	215 903	216 495	215 811	Administrative and support service activities
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	84	5 606 960	5 859 525	5 875 975	Public administration and defence; compulsory social security
z toho:					
obce		4 113 270	4 240 098	4 287 262	Municipalities
Vzdělávání	85	90 410	91 220	90 094	Education
Zdravotní a sociální péče	86-88	117 889	135 815	117 168	Human health and social work activities
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	90-93	45 228	38 533	40 270	Arts, entertainment and recreation
Ostatní činnosti	94-96	39 713	39 881	35 387	Other service activities

Tabulka č.:1 Produkce odpadů za sekce CZ-NACE
Zdroj: ČSÚ

V roce 2019 se v České republice vyprodukovalo 37 031 438 tun odpadů. Největší podíl na produkci odpadů měl stavební průmysl. Ve stavebnictví se za rok 2019 vyprodukovalo neuvěřitelných 15 539 535 tun odpadů. Mezi další odvětví, ve kterých se vyprodukovalo poměrně velké množství odpadů, patří zpracovatelský průmysl, Zásobování vodou: činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi, Veřejná správa a obrana: povinné sociální zabezpečení 5 875 975 tun a z toho obce 4 287 262 tun odpadů. V odvětví informační a komunikační činnosti se vyprodukovalo naopak nejméně odpadů. Z tabulky je dále zřejmé, že mnohem větší

množství odpadů vyprodukují podniky, ne fyzické osoby – domácnosti. Z toho vyplývá, že především podniky by se měly řídit legislativou a dodržovat předpisy související s odpady a jejich tříděním.

Produkce odpadů podle krajů

ČR, kraj CZ, region	v t Tonnes					
	Celkem 2017 Total 2017	z toho:		Celkem 2018 Total 2018	z toho:	
		nebezpečné Hazardous	nebezpečné Hazardous		Celkem 2019 Total 2019	z toho: nebezpečné Hazardous
Česká republika Czech Republic	34 381 219	1 320 512	37 665 600	1 515 369	37 031 438	1 457 499
v tom:						
Hl. m. Praha	4 542 615	63 495	5 164 359	101 663	5 019 370	117 441
Středočeský kraj	4 499 744	200 246	4 942 909	239 003	5 037 106	236 337
Jihočeský kraj	1 847 011	63 488	2 121 590	74 795	1 930 498	65 168
Plzeňský kraj	2 488 783	47 237	1 905 339	55 569	2 018 571	43 135
Karlovarský kraj	791 559	23 245	936 915	59 908	681 510	41 891
Ústecký kraj	2 862 360	116 633	2 877 626	108 313	2 912 672	130 174
Liberecký kraj	958 907	85 996	1 036 311	86 553	1 148 102	85 833
Královéhradecký kraj	1 552 783	40 077	1 707 698	52 452	1 652 262	50 742
Pardubický kraj	1 444 715	63 449	1 479 843	71 397	1 631 475	68 436
Kraj Vysočina	1 520 636	60 755	1 679 841	65 475	1 518 132	59 410
Jihomoravský kraj	4 215 824	107 624	5 214 372	158 139	4 968 562	155 207
Olomoucký kraj	2 273 767	73 432	2 623 191	56 813	2 185 866	46 957
Zlínský kraj	1 334 619	63 643	1 438 216	79 541	1 540 007	73 254
Moravskoslezský kraj	4 047 896	311 192	4 537 390	305 749	4 787 306	283 515

Tabulka č.:2 Produkce odpadů podle krajů
Zdroj: ČSÚ

V roce 2019 se nejvíce odpadů vyprodukovalo ve Středočeském kraji, naopak v kraji Karlovarském se odpadů vyprodukovalo nejméně. V Olomouckém kraji byla produkce odpadů oproti jiným krajům poměrně vysoká. Za rok 2019 se zde vyprodukovalo 2 185 866 tun odpadů.

Produkce odpadů dle mezinárodní klasifikace EWC-STAT

v t	Tonnes			
	2017	2018	2019	
Produkce odpadů celkem	34 381 219	37 665 600	37 031 438	Waste generation, total
v tom:				
Chemické směsné odpady	213 765	230 962	212 384	Chemical compound wastes
Odpadní chemikálie	107 161	141 605	114 857	Chemical preparation wastes
Ostatní chemické odpady	632 504	634 443	594 482	Other chemical wastes
Odpad ze zdravotnictví a biologický odpad	40 914	65 842	43 745	Health care and biological wastes
Kovový odpad	4 632 336	4 663 365	4 571 124	Metallic wastes
Nekovový odpad	2 682 596	2 782 490	2 744 303	Non-metallic wastes
v tom:				
Skleněný odpad	355 385	387 997	361 740	Glass wastes
Odpad z papíru a lepenky	1 342 664	1 370 067	1 340 443	Paper and cardboard wastes
Přezbový odpad	36 515	35 234	42 729	Rubber wastes
Odpadní plasty	542 325	565 453	581 667	Plastic wastes
Odpad ze dřeva	270 453	291 437	294 689	Wood wastes
Textilní odpad	134 193	131 614	121 968	Textile wastes
Odpad obsahující PCB	1 061	687	1 066	Waste containing PCB
Vyřazená zařízení	140 368	137 093	145 948	Discarded equipment
Odpady živočišného a rostlinného původu	1 091 532	1 122 198	1 174 511	Animal and vegetal wastes
Směsné odpady	4 552 379	4 675 957	4 850 395	Mixed wastes
Obecné kaly	210 349	216 877	219 601	Common sludges
Minerální odpady	19 826 982	22 682 292	22 184 329	Mineral wastes
Solidifikovaný, stabilizovaný nebo vitrifikovaný odpad	250 332	312 478	175 759	Solidified, stabilised or vitrified waste

Tabulka č.:3 Produkce odpadů dle mezinárodní klasifikace EWC-STAT
Zdroj: ČSÚ

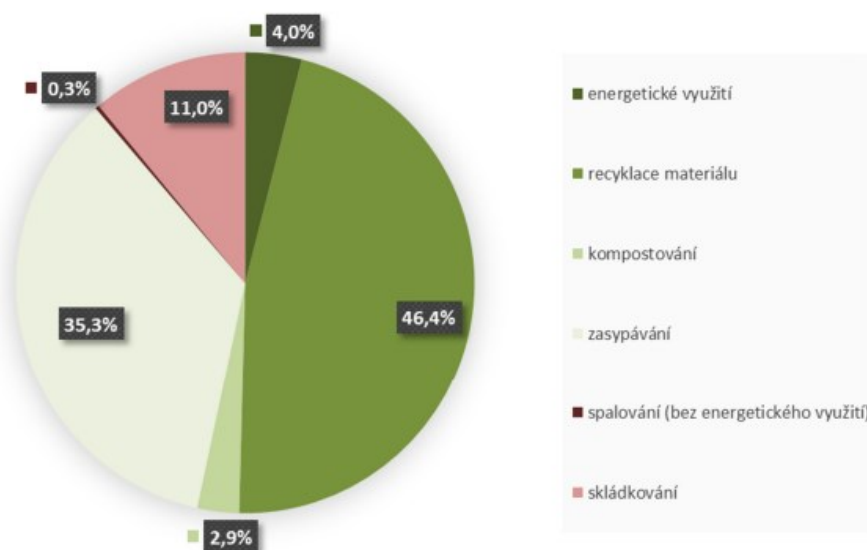
Z celkových vyprodukovaných odpadů za rok 2019 největší podíl zaujímají minerální odpady. Jejich produkce dosáhla na 22 184 329 tun. Plasty kupodivu velký podíl na celkové produkci odpadů nemají. Odpadní plasty tvoří 581 667 tun z celkového objemu vyprodukovaných odpadů.

Nakládání s odpady

v t Tonnes

	Celkem 2017 <i>Total 2017</i>	z toho:		Celkem 2018 <i>Total 2018</i>	z toho:		
		nebezpečné <i>Hazardous</i>			nebezpečné <i>Hazardous</i>		
Nakládání s odpady celkem	30 119 982	568 066		33 844 895	615 894		<i>Waste treated, total</i>
v tom:							
využívání	26 805 199	249 951		30 213 858	265 173		<i>Recovery</i>
z toho:							
energetické využití	1 235 790	39 798		1 200 655	33 160		<i>Energy recovery</i>
recyklace materiálu	14 173 173	210 105		16 320 845	231 966		<i>Material recycling</i>
kompostování	887 786	-		892 998	-		<i>Composting</i>
zasypávání	10 502 387	-		11 795 559	-		<i>Backfilling</i>
odstraňování	3 314 783	318 115		3 631 036	350 721		<i>Disposal</i>
v tom:							
spalování (bez energetického využití)	89 994	83 698		93 557	87 273		<i>Incineration</i>
skládkování	3 224 789	234 417		3 537 479	263 448		<i>Landfilling</i>

Tabulka č.:4 Nakládání s odpady
Zdroj: ČSÚ

Graf č.:1 Nakládání s odpady v roce 2019
Zdroj: ČSÚ

Nejvíce odpadů se v roce 2019 recyklovalo a zasypávalo. Naopak nejméně se jich z celkového počtu spálilo, což je pozitivní. Skládkování bohužel zaujímá poměrně velké procento. Z celkového počtu odpadů na skládkách skončilo 11 % odpadů.²⁰

²⁰ PRODUKCE, VYUŽITÍ A ODSTRANĚNÍ ODPADŮ. Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2021-03-31]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/produkce-vyuziti-a-odstraneni-odpadu-2019>

Praktická část

V praktické části jsou představeny vybrané firmy. Dále je na základě dat, dokumentů a dotazníků s pracovníky, posuzováno, zda tyto firmy znají legislativu týkající se plastových odpadů a zda se dle přepisů řídí či nikoliv. Na závěr jsou výsledky výzkumu vyhodnoceny.

5 Firma A

Tento podnik vyrábí a následně distribuuje doplňky stravy a další přírodní produkty. Pod těmito přírodními produkty si člověk může představit například superpotravin, různé zdravé nápoje, proteiny rostlinného původu, jedlé oleje, přírodní sladidla a mnoho dalších. Tyto výrobky jsou převážně BIO.

Firma působí na trhu již 20 let a díky zkušenostem a kvalitě produktů je velice uznávaným výrobcem na evropském trhu. Firma dodává zboží do několika evropských zemí, zejména do sousedního Německa nebo i do vzdálenějšího Švédska či Norska. Zboží se dováží ale také do zemí, které neleží v Evropě. Těmi je například Indie či Singapur. Firma již získala několik ocenění a certifikátů za kvalitu a originalitu produktů.²¹

5.1 Dotazování ve firmě A

Respondent: řídicí pracovník

Položka číslo:	Otázka	Odpověď
1	<ul style="list-style-type: none">• Čím se vaše firma zabývá?• Hlavní obor činnosti?	<i>Nákup a distribuce potravinových surovin a výrobků, výroba potravin (doplňky stravy, superpotravin, mixy)</i> <i>Výroba + obchod</i>

²¹ interní dokumenty

2	Vaše pozice ve firmě?	a) člen top managementu, majitel b) řídicí pracovník c) řadový zaměstnanec d) jiné
3	Jste jako firma nuceni řešit problematiku plastových odpadů?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist/nevím
4	V jaké míře? Pokuste se kvantifikovat. <i>Přibližné číslo v % z celkového objemu odpadu</i>	1) Předáním oprávněné společnosti likvidující odpady za rok 2020: 0,636151 t plastový obal kategorie 150102. 2) EKOKOM – sdružené plnění povinnosti sběru odpadů: ČR (1,3 t), celkem: (7,955 t) – 16,3 % a zahraničí (1,5 t), celkem: (7,455 t) – 20,1 % Odpad celkem: 8,63 t z toho 7,4 % plast
5	Jakým způsobem třídíte plastové odpady?	Žlutý kontejner – znečištěné / směsný komunální odpad
6	Máte v organizaci určenou osobu, která je zodpovědná za „odpadové hospodářství“? Koho? (Pozice)	Ano, vedoucí oddělení kvality (kumulovaná funkce)
7	Pocítujete nějaké zásadní problémy/překážky v souvislosti s nakládáním s odpady?	a) Komplikovaná legislativa – stále složitější b) Nepochota zaměstnanců c) Problémy s firmami likvidujícími odpad d) Finanční náročnost - stále dražší e) jiné
8	Snažíte se nějak plastové odpady nahradit? Jak?	Ne, vycházíme z požadavků odběratelů
9	Máte v organizaci implementovanou normu ISO 14001?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist/nevím

10	Podle kterých zákonů se řídíte při nakládání s plastovými odpady	<i>Vyhláška 93/2016 Sb. Zákon 541/2020 Sb. (dříve 185/2001 Sb.) EKOKOM.cz – sdružené plnění (nejedná se o likvidaci)</i>
11	Je nakládání s odpady ve vaší organizaci upraveno nějakým vnitřním předpisem? Jakým? (<i>informace o nakládání s odpady může být i součástí obsáhlejšího dokumentu- např. strategie, dokumentu týkajícího se BOZP, ...</i>)	<i>Ne, ale dílčím způsobem jsou zahrnuty v dokumentaci. IFS = international food standard – dobrovolný standard řízení kvality potr. podniku</i>
12	Řídí se zaměstnanci vaší organizace daným předpisem/předpisy? <i>Pokud se předpisy neřídí, co je, podle vás, k takovému jednání vede?</i>	a) Ano, všichni b) Ano, někteří c) Ne, nikdo <i>Řídí se informacemi předanými při školení (např. kam odkládat baterie)</i>
13	Znáte nějaké nové trendy v oblasti třídění odpadů? Jaké?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist <i>Sdílení aut, výrobních prostředků. Trendy ale naše společnost nijak nevyužívá.</i>
14	Aplikujete je (nové trendy)? A proč?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist <i>Jsou neaplikovatelné.</i>
15	Už jste se setkal s pojmem cirkulární ekonomika?	a) Ano, vím, o co se jedná b) Ano, ale neznám podstatu c) Ne, nikdy jsem to neslyšel
16	Váš osobní názor na problematiku plastových odpadů a mechanismy nakládání s nimi?	<i>Bylo by dobré motivovat výrobce i spotřebitele k bezodpadovému prodeji: sypké materiály do přinesené dózy, mléko do konvičky, obchody „bez obalu“ Zakázal bych obaly, kde je obal větší a těžší než samotný produkt.</i>

5.2 Vyhodnocení

Řídící pracovník, se kterým jsem prováděla dotazníkové šetření, byl velice ochotný a sdílný. Odpovědi na otázky, které jsem mu během šetření kladla, pro něho nebyly nijak složité. Bylo hned jasné, že se tento pracovník opravdu vyzná jak v zákonech upravujících problematiku odpadů a obalů, tak v interních předpisech ve vybraném podniku. Dokonce mi ukázal, jakým způsobem vyplňují výkazy o odpadech, které jsou všem dostupné na stránkách www.ekokom.cz.

- pracovník této firmy zná legislativu i trendy týkající se problematiky plastových odpadů
- firma se podle legislativy řídí – musí posílat každé čtvrtletí výkazy o odpadech, pracovníci jsou pravidelně školeni
- firma trendy neaplikuje – jsou údajně neaplikovatelné
- firma nijak nenahrazuje plastové odpady, jelikož vychází z požadavků odběratelů

6 Firma B

Tato firma se soustředí na zákaznický servis, a to zejména v oblasti stravování, facility management či produkce uniforem. Podnik expanduje do 28 zemí světa.

Od roku 1992 působí firma v České republice, kde provozuje přes 100 restaurací. Kromě restaurací je také zajištěno nemocniční, armádní a firemní stravování, ale také catering na různých akcích.²²

6.1 Dotazování ve firmě B

Respondent: řídicí pracovník

Položka číslo:	Otázka	Odpovědi
1	<ul style="list-style-type: none">Čím se vaše firma zabývá?Hlavní obor činnosti?	<i>Zákaznický servis v oblasti stravování, facility managementu, výroba uniforem.</i> <i>Hlavní činnost jsou stravovací služby.</i>
2	Vaše pozice ve firmě?	a) člen top managementu, majitel b) řídicí pracovník – regionální manažerka c) řadový zaměstnanec d) jiné
3	Jste jako firma nuceni řešit problematiku plastových odpadů?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist/nevím <i>Řešíme problematiku odpadů. Jsou v ní zahrnuty i plasty. Častěji však řešíme tuky a biologický odpad z kuchyně.</i>
4	V jaké míře? Pokuste se kvantifikovat. <i>Přibližné číslo v % z celkového objemu odpadu</i>	<i>Plast není dominantní v našem odpadovém hospodářství. Je součástí obalových materiálů některých potravin, které následně zpracováváme v kuchyni. Asi 15 %.</i>

²² interní dokumenty

5	Jakým způsobem třídíte plastové odpady?	<i>Máme určené postupy (směrnici), podle kterých pracovníci třídí odpady. Na pracovišti jsou speciálně označené nádoby a následně venku kontejnery.</i>
6	Máte v organizaci určenou osobu, která je zodpovědná za „odpadové hospodářství“? Koho? (Pozice)	<i>Ano, máme. Za minimalizaci odpadů jsou odpovědní všichni pracovníci. Odpady shromažďuje pracovník úklidu. Za nakládání s odpady na pracovišti je zodpovědný odpovědný vedoucí / manažer restaurace.</i>
7	Pocítujete nějaké zásadní problémy/překážky v souvislosti s nakládáním s odpady?	<p>a) Komplikovaná legislativa b) Neochota zaměstnanců c) Problémy s firmami likvidujícími odpad d) Finanční náročnost e) jiné</p> <p><i>Žádné problémy a překážky nepocítuji. Ve firmě máme dobře nastavené pravidla, směrnice, zaškolení personálu a podmínky.</i></p>
8	Snažíte se nějak plastové odpady nahradit? Jak?	<i>Ano, snažíme se nalézat alternativy plastových obalů a podobně (papírové krabičky, dřevěný příbor, alternativní brčka apod.)</i>
9	Máte v organizaci implementovanou normu ISO 14001?	<p>a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist/nevím</p> <p><i>Máme sestavený dokument Nakládání s odpady, kde jsou vymezeny povinnosti a odpovědnosti na základě naplnění požadavků ISO 14001.</i></p>
10	Podle kterých zákonů se řídíte při nakládání s plastovými odpady	<i>Paragraf 38 zákona č. 185/2001 Sb., č. 495/2001 Sb., vyhláška o katalogu odpadů 93/2016 Sb., nebezpečný odpad Nařízení komise (EU) č. 1357/2014</i>

11	<p>Je nakládání s odpady ve vaší organizaci upraveno nějakým vnitřním předpisem?</p> <p>Jakým? (<i>informace o nakládání s odpady může být i součástí obsáhlejšího dokumentu- např. strategie, dokumentu týkajícího se BOZP, ...</i>)</p>	<p><i>Ano, směrnici. Je to dokument a školení nazvané Nakládání s odpady. Je součástí naplňování požadavku ČSN EN ISO 14001:2016.</i></p>
12	<p>Řídí se zaměstnanci vaší organizace daným předpisem/předpisy? <i>Pokud se předpisy neřídí, co je, podle vás, k takovému jednání vede?</i></p>	<p>a) Ano, všichni b) Ano, někteří c) Ne, nikdo</p> <p><i>V gastronomii je třeba dbát na zvýšenou hygienu, a to souvisí i s likvidací odpadu. Jednají dle směrnice o nakládání s odpady.</i></p>
13	<p>Znáte nějaké nové trendy v oblasti třídění odpadů?</p> <p>Jaké?</p>	<p>a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist</p> <p><i>Snažíme se produkovat co nejméně odpadu a najít šetrnější varianty boxů na jídlo, brček a podobně.</i></p>
14	<p>Aplikujete je (nové trendy)?</p> <p>A proč?</p>	<p>a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist</p> <p><i>Někteří zákazníci mají o tyto ekologičtější varianty zájem.</i></p>
15	<p>Už jste se setkal s pojmem cirkulární ekonomika?</p>	<p>a) Ano, vím, o co se jedná b) Ano, ale neznám podstatu c) Ne, nikdy jsem to neslyšel</p>
16	<p>Váš osobní názor na problematiku plastových odpadů a mechanismy nakládání s nimi?</p>	<p><i>Plastové odpady vnímám jako velkou hrozbu, především v oceánech a mořích. Myslím si, že spousta zemí se snaží třídit odpady, bohužel jich je ale i spousta, které odpady netřídí. V posledních letech produkce odpadů stoupá. Myslím si, že bychom se měli vracet ke starým zvykům. Mám tím na mysli například veškeré nápoje ve skle v obchodech, plátěné nákupní tašky apod.</i></p>

6.2 Vyhodnocení

Regionální manažerka byla taktéž ochotná vyplnit dotazník. V legislativě i vnitřních předpisech firmy se vyznala, a dokonce mi nabídla nahlédnout do interních dokumentů, které používají.

- manažerka této firmy zná legislativu i trendy týkající se problematiky plastových odpadů
- firma se podle legislativy řídí – mají velice dobře nastavená pravidla, směrnice, zaškolení personálu a podmínky
- firma trendy aplikuje – snaží se o co nejnižší produkci odpadů
- firma se snaží nahrazovat plastové odpady – šetrnější varianty boxů na jídlo (papírové boxy, krabičky), dřevěné příbory, alternativní brčka (z těstovin)
 - mnoho zákazníků má dokonce o tyto ekologičtější varianty zájem

7 Firma C

Tato firma se zabývá prodejem hraček po celém Česku a byla založena již v roce 1996. Tato společnost disponuje třemi typy prodejen. V prvním typu prodejny se prodávají hračky, společenské hry, stavebnice, hlavolamy a panenky. Ve druhém typu prodejny se prodává navíc kojenecké zboží, autosedačky, dětské kočárky či dětské oblečení. Třetím typem je E-SHOP.²³

7.1 Dotazování ve firmě C

Respondent: řadový zaměstnanec

Položka číslo:	Otázka	Odpovědi
1	<ul style="list-style-type: none">• Čím se vaše firma zabývá?• Hlavní obor činnosti?	<i>Prodej hraček</i> <i>Maloobchod, velkoobchod hraček</i>
2	Vaše pozice ve firmě?	a) člen top managementu, majitel b) řídicí pracovník c) řadový zaměstnanec – vedoucí prodejny d) jiné
3	Jste jako firma nuceni řešit problematiku plastových odpadů?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist/nevím d)
4	V jaké míře? Pokuste se kvantifikovat. <i>Přibližné číslo v % z celkového objemu odpadu</i>	100 %
5	Jakým způsobem třídíte plastové odpady?	<i>Plasty dáváme do příslušných nádob.</i>
6	Máte v organizaci určenou osobu, která je zodpovědná za „odpadové hospodářství“? Koho? (Pozice)	<i>Ano (asistentka tech. manažera)</i>

²³ interní dokumenty

7	Pociťujete nějaké zásadní problémy/překážky v souvislosti s nakládáním s odpady?	a) Komplikovaná legislativa b) Neochota zaměstnanců c) Problémy s firmami likvidujícími odpad d) Finanční náročnost e) jiné
8	Snažíte se nějak plastové odpady nahradit? Jak?	<i>Ne</i>
9	Máte v organizaci implementovanou normu ISO 14001?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist/nevím
10	Podle kterých zákonů se řídíte při nakládání s plastovými odpady	<i>Dle interních předpisů</i>
11	Je nakládání s odpady ve vaší organizaci upraveno nějakým vnitřním předpisem? Jakým? (<i>informace o nakládání s odpady může být i součástí obsáhlejšího dokumentu- např. strategie, dokumentu týkajícího se BOZP, ...</i>)	<i>Interním předpisem</i>
12	Řídí se zaměstnanci vaší organizace daným předpisem/předpisy? <i>Pokud se předpisy neřídí, co je, podle vás, k takovému jednání vede?</i>	a) Ano, všichni b) Ano, někteří c) Ne, nikdo
13	Znáte nějaké nové trendy v oblasti třídění odpadů? Jaké?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist
14	Aplikujete je (nové trendy)? A proč?	a) Ano b) Ne c) Nejsem si jist
15	Už jste se setkal s pojmem cirkulární ekonomika?	a) Ano, vím, o co se jedná b) Ano, ale neznám podstatu c) Ne, nikdy jsem to neslyšel

16	Váš osobní názor na problematiku plastových odpadů a mechanismy nakládání s nimi?	<i>Chybí včasné vyvážení kontejnerů. Kontejnery jsou vždy přeplněné.</i>
----	---	--

7.2 Vyhodnocení

Vedoucí prodejny už nebyla tak ochotná, jako pracovníci v předchozích podnicích. Odpovídala velice stručně a působila na mě dojmem, jako by o některých pojmech a zákonech či předpisech slyšela úplně poprvé. Podle mého názoru se v této firmě plasty a potažmo celkové třídění odpadů nejspíš moc neřeší.

- vedoucí prodejny této firmy tvrdí, že zná legislativu týkající se problematiky plastových odpadů (nepřipadalo mi, že by legislativu a vnitřní předpisy znala)
- vedoucí prodejny přiznala, že žádné trendy nezná
- firma se podle legislativy údajně řídí – jediné úskalí vidí v neochotě zaměstnanců třídit odpady a v přeplněnosti kontejnerů
- firma trendy neaplikuje
- firma se nesnaží nahrazovat plasty

8 Firma D

Tato firma poskytuje jedinečné řešení v oblasti vakuových technologií. Vyrábí tak zvané vývěvy, které jsou velmi důležitou součástí skoro všech druhů měřících, výrobních či analytických procesů. Bez vakua by lidé neměli například mobilní telefony, televizory nebo notebooky.²⁴

8.1 Dotazování ve firmě D

Respondent: řadový zaměstnanec

Položka číslo:	Otázka	Odpovědi
1	<ul style="list-style-type: none">• Čím se vaše firma zabývá?• Hlavní obor činnosti?	<i>Strojírenská výroba a vývoj vakuových pump.</i>
2	Vaše pozice ve firmě?	e) člen top managementu, majitel f) řídicí pracovník g) řadový zaměstnanec - Research & development engineer h) jiné
3	Jste jako firma nuceni řešit problematiku plastových odpadů?	e) Ano f) Ne g) Nejsm si jist/nevím <i>Je potřeba zpracovat obalový materiál, polystyren, znečištěné obaly, těsnění a podobně.</i>
4	V jaké míře? Pokuste se kvantifikovat. <i>Přibližné číslo v % z celkového objemu odpadu</i>	<i>Nejsm schopen jako řadový zaměstnanec kvantifikovat.</i>
5	Jakým způsobem třídíte plastové odpady?	<i>Odpadové hospodářství je definováno pomocí směrnice. Máme odpad řazený dle druhů a kategorií. Třídí se zvlášť čistý plast, netříděný plast, kontaminovaný odpad. Odpovědná osoba dále kontroluje správnost třídění a případně dotřídí špatně umístěný odpad.</i>

²⁴ interní dokumenty

6	Máte v organizaci určenou osobu, která je zodpovědná za „odpadové hospodářství“? Koho? (Pozice)	<i>Ano, každý kontejner má informační tabulku, co tam patří a odpovědnou osobu za něj z daného úseku firmy. Tato tabulka je i na zdi nad kontejnerem. Pracovník safety, health and environment manager zastřešuje problematiku odpadů.</i>
7	Pociťujete nějaké zásadní problémy/překážky v souvislosti s nakládáním s odpady?	f) Komplikovaná legislativa g) Neochota zaměstnanců h) Problémy s firmami likvidujícími odpad i) Finanční náročnost j) jiné <i>Tato firma je první, ve které odpadové hospodářství dobře funguje, dle mých zkušeností. V tomto případě nepociťuji žádné zásadní problémy nebo překážky.</i>
8	Snažíte se nějak plastové odpady nahradit? Jak?	<i>Nevím. Některé plastové obalové materiály byly nahrazeny jiným obalem, ale nebylo to z ekologických důvodů.</i>
9	Máte v organizaci implementovanou normu ISO 14001?	d) Ano e) Ne f) Nejsm si jist/nevím <i>Společnost si na ISO normy potrpí. Je to z důvodu navazování spolupráce s dodavateli a odběrateli.</i>
10	Podle kterých zákonů se řídíte při nakládání s plastovými odpady	<i>Zákonem č. 185/2001, paragraf 4-6 vyhl. č. 93/2016 Sb., vyhláška č. 383/2001 Sb., zákon č. 262/2006 Sb., vyhláška č. 94/2016 Sb.</i>
11	Je nakládání s odpady ve vaší organizaci upraveno nějakým vnitřním předpisem? Jakým? (informace o nakládání s odpady může být i součástí obsáhlejšího dokumentu- např. strategie, dokumentu týkajícího se BOZP, ...)	<i>Ano, je to upraveno směrnici. Tato směrnice je prezentována v pravidelných intervalech při školení BOZP.</i>

12	<p>Řídí se zaměstnanci vaší organizace daným předpisem/předpisy? <i>Pokud se předpisy neřídí, co je, podle vás, k takovému jednání vede?</i></p>	<p>d) Ano, všichni e) Ano, někteří f) Ne, nikdo</p> <p><i>Nikdo nemá problém s dodržováním směrnice.</i></p>
13	<p>Znáte nějaké nové trendy v oblasti třídění odpadů? Jaké?</p>	<p>d) Ano e) Ne f) Nejsem si jist</p> <p><i>Odpad neprodukovat, redukovat, druhotně využít, energetické využití, recyklovat.</i></p>
14	<p>Aplikujete je (nové trendy)? A proč?</p>	<p>d) Ano e) Ne f) Nejsem si jist</p> <p><i>Plast není naší největší hmotnostní složkou odpadu. Podnik má největší hmotnostní složku kovový odpad. Ten se 100 % recykluje.</i></p>
15	<p>Už jste se setkal s pojmem cirkulární ekonomika?</p>	<p>d) Ano, vím, o co se jedná e) Ano, ale neznám podstatu f) Ne, nikdy jsem to neslyšel</p> <p><i>Potřeboval bych to připomenout.</i></p>
16	<p>Váš osobní názor na problematiku plastových odpadů a mechanismy nakládání s nimi?</p>	<p><i>Lidé by měli být proškoleni a aktivně se zabývat snižováním plastových odpadů a aktualizovat stávající projekty, zda v nich nelze zredukovat plastový odpad a pokud je to možné nahradit jej. Měla by být pravidelná osvěta zaměstnanců (zaměstnanec by měl chápat v souvislostech problematiku s odpady).</i></p>

8.2 Vyhodnocení

Pracovník mě velice mile překvapil svými argumenty a znalostí legislativy i trendů týkající se odpadového hospodářství. Ve firmě působí necelý rok, prozatím jako řadový zaměstnanec, přesto se opravdu orientuje v problematice odpadů ve vybraném podniku.

- pracovník tohoto podniku zná legislativu i trendy týkající se problematiky plastových odpadů
- podnik se dle legislativy řídí – mají velmi dobře nastavenou směrnici a odpad třídí dle druhů a kategorií. Mají dokonce i odpovědného zaměstnance, který kontroluje správnost třídění. Pokud zjistí, že je odpad špatně roztríděn, dotřídí ho. Ve firmě mají několik kontejnerů na odpad. Každý kontejner má tak zvanou informační tabulku, kde je napsáno, co do něho může personál vhazovat. Každý kontejner má odpovědnou osobu – dle úseku.
- podnik aplikuje trendy pouze v oblasti kovových odpadů, ne v oblasti plastových odpadů – plast není největší složkou odpadu, největší složkou je právě kovový odpad, který 100 % recyklují.
- podnik se prozatím nijak nesnaží nahrazovat plastové odpady – některé obalové materiály sice byly nahrazeny, ale nebylo to z důvodu ochrany životního prostředí.

9 Sumarizace výsledků z výzkumu

Název firmy	Pozice respondenta	Znalost legislativy	Znalost trendů	Dodržování předpisů	Aplikace trendů
A	Řídící pracovník	ANO, znají	ANO, znají	ANO, dodržují	NE, neaplikují
B	Řídící pracovník	ANO, znají	ANO, znají	ANO, dodržují	ANO, aplikují
C	Řadový zaměstnanec	ANO, znají	NE, neznají	NE, nedodržují	NE, neaplikují
D	Řadový zaměstnanec	ANO, znají	ANO, znají	ANO, dodržují	NE, neaplikují
Absolutní četnosti kladných odpovědí		4	3	3	1
Relativní četnosti kladných odpovědí		100 %	75 %	75 %	25 %

Tabulka č.:1 Sumarizace výsledků z výzkumu
Zdroj: vlastní zpracování

Na základě předchozích dat byla H1: *Znalost legislativy má pozitivní dopad na třídění odpadu* přijata a H2: *Mezi znalostí legislativy a aplikací nových přístupů k problematice plastových odpadů nad rámec platné legislativy, je pozitivní vztah, byla zamítnuta.*

Závěr

Cílem práce bylo posoudit, jakým způsobem přistupují vybrané organizace k problematice třídění plastů v návaznosti na platnou legislativu upravující tuto oblast. Cíle práce bylo dosaženo. Výzkum byl proveden ve čtyřech podnicích. Z výzkumu vyplynulo, že všechny čtyři firmy jsou obeznámeny s legislativou, která se týká odpadového hospodářství a plastů. Tři firmy ze čtyř se dle legislativy řídí a jejich zaměstnanci jsou pravidelně školeni. Ve firmě, kde se dle předpisů zcela neřídí, je hlavní problém v neochotě zaměstnanců třídit odpady a dávat je do příslušných nádob. Této firmě bych doporučila, aby vedení zaškolilo lépe své zaměstnance a bylo jim vysvětleno, proč je důležité odpady třídit. Pokud by zaškolení nepomohlo, přistoupila bych i k určitým sankcím či postihům za nedodržení předpisů.

Nahrazovat či omezovat odpady a aplikovat trendy se snaží pouze jedna firma. Ve zbylých třech podnicích se nijak nesnaží nahrazovat plasty nebo aplikovat trendy.

Celkově mohu výsledky výzkumu zhodnotit velice kladně, jelikož jsem nepočítala s tím, že všechny firmy budou opravdu legislativu znát. Byla jsem i mile překvapena, jak to funguje v praxi.

Bohužel s aplikací trendů a nahrazováním plastů v praxi už to bylo podstatně horší. Věřím, že postupem času začne spousta firem aplikovat trendy a začnou se chovat odpovědně vůči přírodě i společnosti. Když jsem se ptala, proč trendy ve firmách neaplikují, v podstatě mi odpověděli všichni stejně. Neaplikují je z důvodu neaplikovatelnosti a z důvodu nezájmu zákazníků o „ekologičtější“ zabalené produkty. Toto tvrzení je podle mého názoru nepravdivé. Myslím si, že lidé mají stále větší zájem o ekologicky zabalené produkty a firmy by trendy mohly aplikovat, bohužel se řadě podniků nechtějí zavádět určité změny, které by byly s aplikací trendů, nutné.

Seznam použité literatury

1. Zákon č. 185/2001 Sb.: Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů. *Zákony pro lidi: Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů* [online]. Zlín: AION CS, 2010 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185>
2. Zákon č. 541/2020 Sb.: Zákon o odpadech. *Zákony pro lidi: Zákon o odpadech* [online]. Zlín: AION CS, 2021 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-541/zneni-20210101#p158_p158-1
3. Zákon č. 477/2001 Sb.: Zákon o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech). *Zákony pro lidi: Zákon o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)* [online]. Zlín: AION CS, 2010 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-477>
4. Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2018 o evropské strategii pro plasty v oběhovém hospodářství (2018/2035(INI)). *Eur-lex.europa.eu: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2018 o evropské strategii pro plasty v oběhovém hospodářství (2018/2035(INI))* [online]. Štrasburk: Úřední věstník Evropské unie, 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018IP0352&from=EN>
5. SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: Nový akční plán pro oběhové hospodářství Čistší a konkurenceschopnější Evropa. *Eur-lex.europa.eu: Čistší a konkurenceschopnější Evropa* [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1590755470418&uri=CELEX:52020DC0098>
6. STAHEL, Walter R. *The circular economy: a user's guide*. New York: Routledge, Taylor and Francis, 2019. ISBN 9780367200176
7. Cirkulární ekonomika – řešení pro udržitelnou společnost. *Nazeleno.cz* [online]. Praha: Redakce Nazeleno.cz, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.nazeleno.cz/cirkularni-ekonomika---reseni-pro-udrzitelnou-spolecnost/>
8. Nový Občanský zákoník - Obchodní firma Předpis č. 89/2012 Sb. Znění od 1. 1. 2021. *Podnikatel.cz* [online]. Praha: Podnikatel.cz, 2021 [cit. 2021-03-31]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/novy-obcansky-zakonik/f4580267/>
9. Co je to Plast? Co je to? [online]. Praha: Superia.cz, 2021 [cit. 2021-03-31]. Dostupné z: <https://cojeto.superia.cz/materialy/plast.php>

10. Cirkulární ekonomika aneb odpad jako hodnotný zdroj surovin. Lindström [online]. Žebrák: Lindström Group, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://lindstromgroup.com/cz/article/cirkularni-ekonomika-aneb-odpad-jako-hodnotny-zdroj-surovin/>
11. Cirkulární ekonomika: Neomezený růst na planetě s omezenými zdroji. Institut cirkulární ekonomiky: Neomezený růst na planetě s omezenými zdroji [online]. Nové Město: Institut Cirkulární Ekonomiky, z.ú., 2016 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://incien.org/cirkularni-ekonomika/>
12. Cirkulární ekonomika je výzva pro podnikatele a inovátory. JIC [online]. Brno: JIC, 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: https://www.jic.cz/magazin/cirkularni-ekonomika-je-vyzva-pro-podnikatele-a-inovatory/?gclid=EAAlQobChMIg9-liLqu7AIVE-ztCh0MAwu4EAAYASAAEgIca_D BwE
13. Nedostatek zdrojů: Cirkulární ekonomika v Česku. Česká spořitelna [online]. Praha: Česká spořitelna, a. s., 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/firmy/articles/cirkularni-ekonomika-v-cesku>
14. POKORNÁ, Dana. *Společenská odpovědnost firem a andragogika*. Olomouc, 2011. Disertační. Filozofická fakulta Univerzity Palackého Olomouc. Vedoucí práce Doc. et doc. PhDr. Kateřina Ivanová, Ph.D.
15. TOP 10 globálních trendů v cirkulární ekonomice. I Česko má co říci. Businessinfo.cz [online]. Praha: BusinessInfo.cz, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/top-10-globalnich-trendu-v-cirkularni-ekonomice-i-cesko-ma-co-rici/>
16. JAK DLOUHO SE ROZKLÁDAJÍ ODPADKY POHOZENÉ V PŘÍRODĚ? Samosebou.cz [online]. Praha: Samosebou.cz, 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.samosebou.cz/2020/08/26/jak-dlouho-se-rozkladaji-odpadky-pohozene-v-prirode/>
17. Skrytá hrozba: Výroba a likvidace plastů ohrožuje klima. Obnovitelne.cz [online]. Praha: Martin Prax, 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.obnovitelne.cz/clanek/815/skryta-hrozba-vyroba-a-likvidace-plastu-ohrozuje-klima/>
18. Grafika: Víc plastů než ryb. Zaplnili jsme oceány, mikroplasty pijeme i ve vodě. Aktuálně.cz [online]. Praha: Simona Fendrychová, Jiří Kropáček, 2018 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/more-plastu-grafika-plastovy-odpad-oceany-mikroplasty/r~a9f499305cf611e885e30cc47ab5f122/>

19. Doba plastová: Plasty konzumujeme v pitné vodě, soli i medu. Právo21 [online]. Brno: Kateřina Gabrhelíková, 2018 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/spolecnost/doba-plastova-plasty-konzumujeme-v-pitne-vode-soli-i-medu>
20. PRODUKCE, VYUŽITÍ A ODSTRANĚNÍ ODPADŮ. Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2021-03-31]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/produkce-vyuziti-a-odstraneni-odpadu-2019>
21. interní dokumenty
22. interní dokumenty
23. interní dokumenty
24. interní dokumenty

Seznam použitých obrázků, tabulek a grafů

Obrázek č. 1 - Cirkulární ekonomika

Obrázek č. 2 - Lineární ekonomika

Obrázek č. 3 - Firmy řídicí se cirkulární ekonomikou

Tabulka č.:1 Produkce odpadů za sekce CZ-NACE

Tabulka č.:2 Produkce odpadů podle krajů

Tabulka č.:3 Produkce odpadů dle mezinárodní klasifikace EWC-STAT

Tabulka č.:4 Nakládání s odpady

Tabulka č. 5: Sumarizace výsledků z výzkumu

Graf č.:1 Nakládání s odpady v roce 2019

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Školení zaměstnanců společnosti o odpadech

Příloha č. 2 – Průběžná evidence odpadu

Přílohy

Školení zaměstnanců společnosti o odpadech

Datum školení:	Školení provedl:	Podpis školitele:

Účastní se: zaměstnanci společnosti

Lhůta provedení: jednou za 2 roky

Dokumentace: záznam o provedeném školení se vyhotoví dvojmo, originál zůstává u vedoucího pracoviště a kopie se uloží na centrále v personálním oddělení do složky provozu

Provádí: proškolený vedoucí zaměstnanec, který vlastní pro toto školení platný Test BOZP, CHLS a odpady), případně OZO v BOZP

Obsah školení:

a) Pro zaměstnance společnosti:

- legislativa požadavků souvisejících s ochranou životního prostředí a s odpady dle seznamu odpadů (odpady produkované ve společnosti B. – viz příloha charakteristika odpadů)
- seznámení s instrukcemi o skladování olejů a likvidaci obalů na jednotlivých provozech
- vyhláška 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů, seznámení druhy odpadů v příloze vyhlášky a s druhy nebezpečných odpadů, seznámení s dokumentem „Nakládání s odpady“ včetně související dokumentace, ve znění pozdějších předpisů
- Shromažďování a třídění odpadů na jednotlivých provozech
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- NV č. 375/2017 Sb., o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů, ve znění pozdějších předpisů

Průběžná evidence odpadů (pro OZO)

Název provozovny:

IČO: 45794707

Číslo provozovny:

Evidence odpadů za rok:

Množství v tunách	16 01 01 Papírové a lepenkové obaly	16 01 02 Plastové obaly	20 01 01 Papír a lepenka	16 01 04 Kovové obaly	19 08 09 Směc tuků a olejů (apoi)	20 01 02 Sklo	20 01 08 Biologicky rozišitelný odpad z kuchyní	20 01 26 Jedlý olej a tuk	20 01 38 Plasty	20 03 01 Směsný komunální odpad	16 01 07 Skleněné obaly	16 01 10* Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těžko létkami znečištěné	16 02 02* Absorp. šindla, filtr.materiál y, štěrky, okrasné materiály nebezpečné látkami	08 03 17* Tonery obsahující nebezpečné látky	20 01 33* Baterie a akumulátory	20 01 36* Vyřazené el. a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky
Kód způsobu nakládání	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	A00 AN3	XR 4
Leden																
Únor																
Březen																
Duben																
Květen																
Červen																
Červenec																
Srpen																
Září																
Říjen																
Listopad																
Prosinec																
CELKEM	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odvozce odpadů Oprávněná osoba: IČO, název, adresa (akdlo)																

Verze 5 platná od 8.3.2019

ANOTACE

Bibliografický údaj: Bc. Němcová, Marie, Vztah mezi znalostmi legislativy upravující problematiku plastových odpadů a trendů vybraných firem a jejich přístupu k plastovým odpadům v praxi, Olomouc 2021, diplomová práce, Moravská vysoká škola Olomouc, vedoucí práce: PhDr. Dana Bernardová, Ph.D.

Název práce: Vztah mezi znalostmi legislativy upravující problematiku plastových odpadů a trendů vybraných firem a jejich přístupu k plastovým odpadům v praxi

Autor: Bc. Marie Němcová

Ústav: Ústav společenských věd a práva

Vedoucí práce: PhDr. Dana Bernardová, Ph.D.

Klíčová slova: Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů, Zákon o obalech a o změně některých zákonů, odpad, obal, plast, firma, cirkulární ekonomika

Abstrakt: Cílem práce je posoudit, jakým způsobem přistupují vybrané organizace k problematice třídění plastů v návaznosti na platnou legislativu upravující tuto oblast.

V teoretické části se zaměřím na legislativu týkající se plastového hospodářství jak v ČR, tak v EU. Zmíním se také o cirkulární ekonomice a nastíním možné trendy či možnosti. Uvedu dopady na životní prostředí. Na závěr teoretické části uvedu statistiku produkce, využití a odstranění odpadů v České republice.

V praktické části vyberu několik firem, které se potýkají s plastovými odpady, a zjistím, zda tyto firmy znají legislativu a trendy související s plastovými odpady a zda se podle nich řídí. Poté navrhnou možná řešení pro ty firmy, které neznají legislativu a trendy související s problematikou plastových odpadů a zároveň nijak nevyužívají opatření vedoucí k omezení či odstranění plastů.

Title: Relation between the legislative knowledge concerning the plastic waste and an approach of the selected enterprises to this issue in practice.

Author: Bc. Marie Němcová

Department: Ústav společenských věd a práva

Supervisor: PhDr. Dana Bernardová, Ph.D.

Keywords: Act on Waste and on Amendments to Certain Other Acts, Act on Packaging and on Amendments to Certain Acts, Waste, Packaging, Plastic, Firm, Circular Economics

Abstract: The aim of the diploma thesis is to assess how selected organizations approach the issue of sorting plastics in relation to the current legislation governing this area.

In the theoretical part I will focus on the legislation concerning the plastic economy both in the Czech Republic and in the EU. I will also mention the circular economy and outline possible trends or possibilities. I will mention the impacts on the environment. At the end of the theoretical part I will present statistics of production, utilization and disposal of waste in the Czech Republic. In the practical part, I will select several companies that deal with plastic waste, and I will find out whether these companies know the legislation and trends related to plastic waste and whether they follow them. Then I will suggest possible solutions for those companies that do not know the legislation and trends related to the issue of plastic waste and at the same time do not use measures to reduce or eliminate plastics.